ანგარიში საქართველოში საგარეო დახმარების შესახებ

2020

საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია
ADMINISTRATION OF THE GOVERNMENT OF GEORGIA

ანგარიში საქართველოში საგარეო დახმარების შესახებ 2020

საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია

პოლიტიკის დაგეგმვისა და სამთავრობო კოორდინაციის დეპარტამენტი

დონორების კოორდინაციის სამმართველო
ინგოროყვას ქ.7, თბილისი, 0144, საქართველო
ტელ.: (+995 32) 299 09 00
dcu@gov.ge
www.eaims.ge
www.gov.ge

დათქმა: ეს ანგარიში მომზადებულია საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციის დონორების კოორდინაციის სამმართველოს მიერ

სარჩევი

დიაგრამების სია ... 4

ცხრილების სია ... 4

აკრონიმების სია ... 5

პრემიერ-მინისტრის წინასიტყვაობა ... 7

შეჯამება ... 8

ანგარიშის მიზანი და მეთოდოლოგია ... 9

თავი 1. დონორების კოორდინაციის სისტემა და მიმდინარე დახმარების მიმოხილვა ... 11

1.1. დონორების კოორდინაციის სისტემა ... 11

1.2. საერთაშორისო დახმარება რიცხვებში ... 11

1.3. წლიური დახმარება (2020) ... 14

თავი 2. დახმარება თემატური მიმართულებების მიხედვით ... 16

ეკონომიკური ზრდა ... 16

ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენება ... 18

სოციალური კეთილდღეობა და ადამიანური კაპიტალის განვითარება ... 20

დემოკრატიული მმართველობა, კანონის უზენაესობა და მართლმსაჯულება ... 23

სხვა დახმარების ნაკადები ... 25

საქართველო და მდგრადი განვითარების მიზნები ... 26

COVID-19-ის საპასუხოდ მიღებული დახმარება ... 28

დანართი 1 - თემატური მიმართულებები და OECD სექტორები ... 30

დანართი 2 - მიმდინარე დახმარების მონაცემები ... 33

დიაგრამების სია

დიაგრამა 1. დახმარების განაწილება ტიპების მიხედვით 8
დიაგრამა 2. 10 უმსხვილესი დონორი დახმარების ტიპის მიხედვით 12
დიაგრამა 3. დახმარების ნაკადების თემატური განაწილება 14
დიაგრამა 4. 2020 წლის ხუთი უმსხვილესი დონორი 14
დიაგრამა 5. მრავალმხრივი და ორმხრივი დახმარება 2020 წელს 15
დიაგრამა 6. დახმარება ტიპების მიხედვით 2020 წელს 15
დიაგრამა 7. მიმდინარე კომულაციური დახმარება მოცულობის და OECD სექტორების მიხედვით (ეკონომიკური ზრდა) 17
დიაგრამა 8. დახმარების წილი ქვესექტორების მიხედვით (ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენება) 20
დიაგრამა 9. უმსხვილესი დონორები მოცულობის მიხედვით (სოციალური კეთილდღეობა და ადამიანური კაპიტალის განვითარება) 22
დიაგრამა 10. უმსხვილესი დონორები მოცულობის მიხედვით დემოკრატიული მმართველობა, კანონის უზენაესობა და მართლმსაჯულება) 24

ცხრილების სია

ცხრილი 1. 2020 წლის 10 უმსხვილესი დონორი მოცულობის მიხედვით 12
ცხრილი 2. ორმხრივი და მრავალმხრივი დონორების მიერ გაცემული მიმდინარე დახმარების მთლიანი მოცულობა 13
ცხრილი 3. სხვადასხვა ტიპის დახმარება ორმხრივი დონორებისგან 13
ცხრილი 4. ორმხრივი დონორები, რომლებიც დახმარებას გასცემენ მხოლოდ გრანტებისა და ტექნიკური დახმარების სახით 13
ცხრილი 5. მიმდინარე კუმულაციური დახმარება მოცულობისა და OECD სექტორების მიხედვით (სოციალური კეთილდღეობა და ადამიანური კაპიტალის განვითარება) 23
ცხრილი 6. ჯამური მიმდინარე დახმარება მოცულობისა და OECD სექტორის მიხედვით (დემოკრატიული მმართველობა, კანონის უზენაესობა და მართლმსაჯულება) 25
ცხრილი 7. სხვა დახმარების ნაკადები - უმსხვილესი დონორები მოცულობისა და დახმარების ტიპის მიხედვით 25
ცხრილი 8. ძირითადი ფინანსური ნაკადების მოცულობა და კავშირი მდგრადი განვითარების მიზნებთან 27
ცხრილი 9. დონორების დახარება COVID-19-ის დროს - უმსხვილესი დონორები მოცულობის მიხედვით 2020 წელს 29
ცხრილი 10. დონორების დახმარება COVID-19-ის დროს დახმარების ტიპისა და წილის მიხედვით 29

აკრონიმების სია

AA ასოცირების შეთანხმება
ADA ავსტრიის განვითარების სააგენტო
ADB აზიის განვითარების ბანკი
AFD საფრანგეთის განვითარების სააგენტო (Agence Française de Développement)
AIIB აზიის ინფრასტრუქტურის საინვესტიციო ბანკი
AoG საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია
CoE ევროპის საბჭო
CRS კრედიტორების ანგარიშგების სისტემა
COVID-19 კორონავირუსული ინფექცია 2019
DAC განვითარების დახმარების კომიტეტი
DCU დონორების კოორდინაციის სამმართველო
eAIMS საგარეო დახმარების ინფორმაციული მართვის სისტემა
EBRD ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი
EG ეკონომიკური ზრდა
EIB ევროპის საინვესტიციო ბანკი
EU ევროკავშირი
EUR ევრო
GDP მთლიანი შიდა პროდუქტი
GEF გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდი
GEL ქართული ლარი
GG დემოკრატიული მმართველობა
GHG სათბურის აირები
GoG საქართველოს მთავრობა
HCD ადამიანური კაპიტალის განვითარება
IDA განვითარების საერთაშორისო ასოციაცია
IFC საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია
IFIs საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტები
IMF საერთაშორისო სავალუტო ფონდი
KfW გერმანიის რეკონსტრუქციის საკრედიტო ბანკი
LEPL საჯარო სამართლის იურიდიული პირი
MICS მრავალინდიკატორული კლასტერული კვლევა
MoH საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო
NATO ჩრდილოატლანტიკური ხელშეკრულების ორგანიზაცია
NDC ეროვნულად განსაზღვრული წვლილი

NEAP გარემოსდაცვითი ეროვნული სამოქმედო პროგრამა
NECP ენერგეტიკისა და კლიმატის ეროვნული ინტეგრირებული გეგმა
NBSAP ბიომრავალფეროვნების ეროვნული სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა
ODA განვითარების ოფიციალური დახმარება
OECD ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია
PA საჯარო სამსახური
PAR საჯარო სამსახურის რეფორმა
PFM საჯარო ფინანსების მართვა
RDP რეგიონული განვითარებს პროგრამა
RLJ კანონის უზენაესობა და მართლმსაჯულება
SDC შვეიცარიის განვითარებისა და თანამშრომლობის სააგენტო
SDGs მდგრადი განვითარების მიზნები
SIDA შვედეთის საერთაშორისო განვითარების სააგენტო
SMEs მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები
SOE სახელმწიფოს კუთვნილი საწარმო
SUNR ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენება
TA ტექნიკური დახმარება
TSA მიზნობრივი სოციალური დახმარება
TSO გადამცემი სისტემის ოპერატორი
UK გაერთიანებული სამეფო
UN გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია
UNFCCC გაეროს კლიმატის ცვლილების ჩარჩო კონვენცია
UNICEF გაეროს ბავშვთა ფონდი
USA ამერიკის შეერთებული შტატები
USAID ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტო
USD აშშ დოლარი
VET პროფესიული განათლება და გადამზადება
VNR ნებაყოფლობითი ეროვნულ მიმოხილვა

პრემიერ-მინისტრის წინასიტყვაობა

2020 წლის ანგარიში საქართველოში საგარეო დახმარების შესახებ წარმოგვიდგენს ჩვენთვის პატივსაცემი განვითარების საერთაშორისო პარტნიორების მიერ საქართველოსთვის გაწეული დახმარების სრულ სურათს. 2020 წლის განმავლობაში, მსოფლიოში არსებული ვითარების გათვალისწინებით, ახალმა კორონავირუსმა ზეგავლენა იქონია მთელს მსოფლიოზე და ქვეყნები, განურჩევლად მათი ეკონომიკური თუ სოციალური სიძლიერისა, მნიშვნელოვანი გამოწვევების წინაშე აღმოჩნდნენ. ამრიგად, ჩვენ განსაკუთრებით მადლიერები ვართ ჩვენი პარტნიორების მხრიდან ქართველი ხალხის უწყვეტი და მტკიცე მხარდაჭერისთვის.

საქართველოს მთავრობა განაგრძობს წარმატებულ რეფორმებს უსაფრთხოების, დემოკრატიული ინსტიტუტის გაძლიერებისა და მდგრადი განვითარების უზრუნველსაყოფად. მსურს ხაზი გავუსვა იმ პროგრესს, რასაც მთავრობამ მიაღწია სოციალური უთანასწორობის შესამცირებლად სახელმწიფოს როლის გაზრდის, ეკონომიკური პარამეტრების გაუმჯობესების, როგორც ბიზნესის სტიმულირების, ასევე მოქალაქეებისთვის სხვადასხვა გრანტებისა და თანადაფინანსების მექანიზმების გზით. დამატებით, ჩვენ ვგეგმავთ მცირე და საშუალო ბიზნესის შემდგომ წახალისებას ეკონომიკური აქტივობის განვითარების, მეტი ინკლუზიურობის უზრუნველყოფის, ქვეყნის უფრო მდგრადი ეკონომიკური სტრუქტურის შექმნისა და ტურიზმის პოტენციალის გაზრდის მიზნით.

კიდევ ერთი ამბიციური გეგმა მაკროეკონომიკური სტაბილურობის და ფისკალური მდგრადობის შენარჩუნება და საშინაო და საგარეო მოწყვლადობის შემცირებაა. საგარეო ვალის მართვის სტრატეგიული მიზანი მთავრობის ვალის შემცირება და მასში ლარში არსებული ვალის წილის ზრდა, ასევე, ქვეყნის ფასიანი ქაღალდების ბაზრის განვითარება და ადგილობრივ ვალუტაში სესხებზე ფოკუსირებაა.

ადამიანის უფლებების დაცვა საქართველოს მთავრობის უმთავრეს პრიორიტეტებს შორისაა. ადამიანის უფლებების მეორე ეროვნული სტრატეგია უზრუნველყოფს ინსტიტუციური დემოკრატიის დაცვასა და საქართველოს მოქალაქეების მიერ სამოქალაქო, პოლიტიკური, სოციალური და ეკონომიკური უფლებებით თანაბრად სარგებლობას. სტრატეგია აღიარებს ყველასთვის თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველყოფის მნიშვნელობას და, ამ დათქმიდან გამომდინარე, განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს მოწყვლად ჯგუფებს.

საქართველო მტკიცე ერთგულებას უცხადებს კონსტიტუციით გაცხადებულ ევროპულ და ევროატლანტიკურ ინტეგრაციის გზას, ისევე, როგორც ქვეყნის დემოკრატიული განვითარებას ევროკავშირი-საქართველოს ასოცირების დღის წესრიგისა და გაეროს მდგრადი განვითარების 2030 წლის დღის წესრიგის შესაბამისად. მომდევნო წლების საერთო მიზანია ქართველი ხალხისთვის ცხოვრების უმაღლესი სტანდარტების მიღწევა, რომელიც უზრუნველყოფს კეთილდღეობას, უსაფრთხოებას და დაცულობას ჩვენი მოქალაქეებისთვის. თუმცა, ვერანაირი ამბიციური გეგმის შესრულება ვერ იქნება შესაძლებელი ჩვენი საერთაშორისო პარტნიორების დახმარების გარეშე. წლიური ანგარიში საგარეო დახმარების შესახებ კარგად წარმოაჩენს შედეგიანი თანამშრომლობის დინამიკას საქართველოს მთავრობასა და განვითარების პარტნიორებს შორის. მინდა ვისარგებლო შემთხვევით და მადლობა გადავუხადო ჩვენს საერთაშორისო მეგობრებსა და პარტნიორებს ურყევი მხარდაჭერისა და დახმარებისთვის.

ირაკლი ღარიბაშვილი
საქართველოს პრემიერ-მინისტრი

შეჯამება

2020 წლის წლიური ანგარიში საქართველოში საგარეო დახმარების შესახებ საერთაშორისო დონორების მიერ საქართველოსთვის გაწეულ დახმარებას მიმოიხილავს. ანგარიში დახმარებას აანალიზებს ტიპებისა და თემატური მიმართულებების მიხედვით. მთლიანობაში, საქართველოსთვის გაწეული საგარეო დახმარების ტენდენციები ეხმიანება ქვეყნის რეფორმების პრიორიტეტებს.

2020 წელს, საქართველოსთვის გაწეული დახმარება, წინა წელთან შედარებით, ჯამურად 29.65%-ით გაიზარდა და თითქმის 27.9 მილიარდი ლარი შეადგინა.

აქვე მნიშვნელოვანია გამოვყოთ რამდენიმე საკითხი :

- ზოგიერთი თემატური მიმართულების დაფინანსება გაიზარდა. 'დემოკრატიული მმართველობის' დაფინანსება 65%-ით გაიზარდა, რაც ყველაზე დიდი პროცენტული ზრდაა.
- დახმარების 82% სესხებზე მოდის, 13% კი - გრანტებსა და გარანტიებზე. დარჩენილი დახმარება გაიცა ტექნიკური დახმარების (ექსპერტები და მატერიალურ-ტექნიკური დახმარება[1]) და ჰუმანიტარული დახმარების სახით.
- სესხებისა (86%) და გრანტების (12%) უდიდეს ნაწილს მრავალმხრივი დახმარების გამწევი ინსტიტუტები გასცემენ. ორმხრივი დონორები დაფინანსებას სწევენ გრანტების/გარანტიების ან/და ტექნიკური დახმარების ფორმით, თუმცა ზოგი ორმხრივი დონორი, მაგალითად გერმანია, საფრანგეთი, ავსტრია, იაპონია და აშშ სესხებსაც გასცემენ.
- აღსანიშნავია, რომ საქართველოს შესაძლებლობების გასაძლიერებლად, რათა ქვეყანა ეკონომიკურ და სოციალურ გამოწვევებს გამკლავებოდა, საქართველომ მიიღო დამატებითი სესხები, გრანტები, საგანგებო დაფინანსება და ტექნიკური დახმარება (იხ. ცხრილები 7 და 8). COVID-19-ის საპასუხოდ დახმარების გამო, კატეგორია „სხვა" დაფინანსება დაახლოებით 93.8%-ით გაიზარდა.

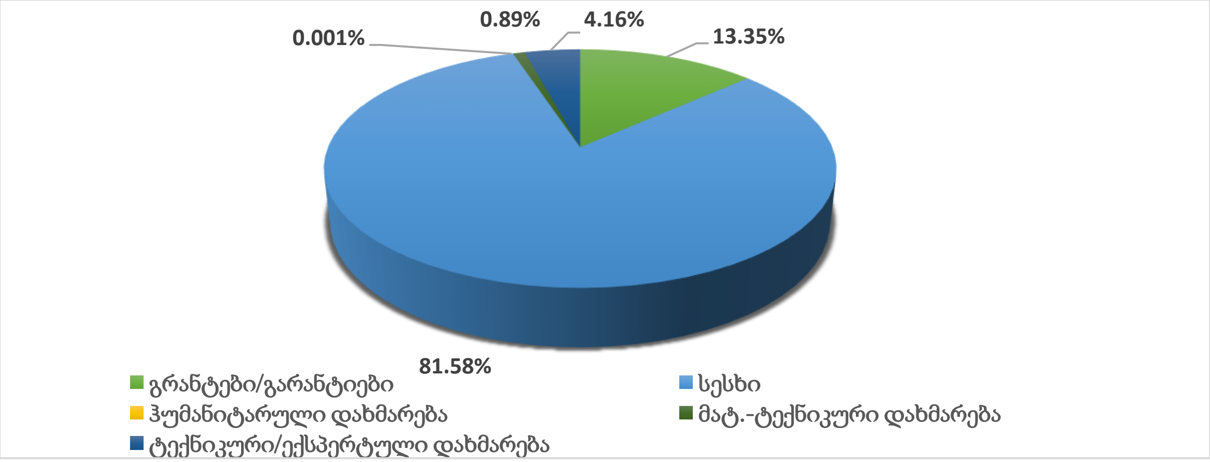

დიაგრამა 1. დახმარების განაწილება ტიპების მიხედვით

[1] ანგარიშში მატერიალურ-ტექნიკური დახმარება განისაზღვრება, როგორც დახმარება ტექნოლოგიის, კომპიუტერული პროგრამების და ტექნიკის მეშვეობით.

ანგარიშის მიზანი და მეთოდოლოგია

ამ ანგარიშის მიზანია, წარმოადგინოს 2020 წელს საერთაშორისო პარტნიორების მიერ საქართველოსთვის გაწეული მიმდინარე კუმულაციური დახმარების სრული სურათი. ანგარიშს წვლილი შეაქვს დახმარების ეფექტიანობის ანალიზში, აძლიერებს ეროვნულ მიკუთვნებულობას და ეროვნულ პრიორიტეტებთან ბმას, აუმჯობესებს ანგარიშვალდებულებას და ეფექტიანობას. ანგარიში ფოკუსირდება ორმხრივ და მრავალმხრივ განვითარების ოფიციალურ დახმარებაზე (ODA) განვითარების დახმარების კომიტეტის (DAC) სტატისტიკური ანგარიშგების დირექტივების განმარტების შესაბამისად[2].

ამასთან, ანგარიში მიმოიხილავს მთავრობის რეფორმების დღის წესრიგს და პარიზის დეკლარაციის პრინციპების შესაბამისად, მიზნად ისახავს, დაუკავშიროს რეფორმები მიღებულ დახმარებას[3]. ანგარიში ასევე მოიცავს დონორი ორგანიზაციების დახმარებას 2020 წელს გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების (SDGs) შესასრულებლად და COVID-19-ის პანდემიის საპასუხოდ.

ანგარიში 2020 წლის დახმარებას აღწერს, თუმცა ის 2021 წელს მომზადდა, COVID-19-ის პანდემიის მეორე წელს. ანგარიში ეყრდნობა საგარეო დახმარების ინფორმაციული მართვის სისტემის მონაცემებს[4]. მონაცემთა ბაზას საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციის დონორების კოორდინაციის სამმართველო (DCU) მართავს და მას ნებაყოფლობით ავსებენ საერთაშორისო პარტნიორები.

2020 წლის ანგარიში საგარეო დახმარების შესახებ სამი თავისგან შედგება. პირველი თავი მოიცავს ინფორმაციას დონორების კოორდინაციის სისტემის შესახებ და ზოგადად მიმოიხილავს საქართველოს მიმდინარე დახმარებას. მეორე თავში გაანალიზებულია მიმდინარე რეფორმების 6 თემატური მიმართულება და უფრო დეტალურადაა აღწერილი დონორების მიერ გაწეული დახმარება. თითოეულ პრიორიტეტულ/თემატურ მიმართულებას თან ახლავს ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (OECD) ქვესექტორების ჩამონათვალი (CRS-ის ხუთციფრიანი მიზნობრივი კოდები) განვითარებაზე ორიენტირებული დახმარების სწორი კლასიფიკაციისთვის[5]. ეს მიმართულებებია: ეკონომიკური ზრდა, ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენება, სოციალური კეთილდღეობა, ადამიანური კაპიტალის განვითარება, დემოკრატიული მმართველობა და კანონის უზენაესობა და მართლმსაჯულება. ძირითადი ინფორმაციის მოკლედ გადმოსაცემად თემატური მიმართულებები - სოციალური კეთილდღეობა და

---

[2] http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/DCDDAC(2016)3FINAL.pdf

[3] სრულ თანხმობაშია OECD-ის მიერ გაწეულ სამუშაოსთან ახალი ღონისძიებების – მთლიანი ოფიციალური დახმარება მდგრადი განვითარების მიზნებისთვის (TOSSD) – შესამუშავებლად, რათა ხელი შეეწყოს განვითარების ოფიციალური და სრული ფინანსური მხარდაჭერის უფრო მეტ გამჭვირვალობას 2030 წლის დღის წესრიგის მხარდასაჭერად იმ რესურსების ჩათვლით, რომლებიც გამოიყო სამხრეთ-სამხრეთისა და სამკუთხა თანამშრომლობის ფარგლებში მრავალმხრივი დახმარების გამწევი ინსტიტუტებისა და ასევე ახალი და ტრადიციული დონორების მიერ. დამატებითი ინფორმაციისთვის ეწვიეთ: http://oe.cd/tossd

[4] სისტემა წარმოადგენს საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციის პოლიტიკის დაგეგმვისა და სამთავრობო კოორდინაციის დეპარტამენტის დონორთა კოორდინაციის სამმართველოს, ფინანსთა სამინისტროს სსიპ საფინანსო-ანალიტიკური სამსახურის კვლევებისა და სისტემების ანალიზის დეპარტამენტისა და საგარეო საქმეთა სამინისტროს ევროკავშირის დახმარების კოორდინაციის დეპარტამენტის ერთობლივ პროდუქტს. დამატებითი ინფორმაციისთვის ეწვიეთ: www.eaims.ge.

[5] სექტორის ჩაშლა თითოეული თემატური მიმართულების მიხედვით მოცემულია 1-ელ დანართში.

ადამიანური კაპიტალის განვითარება გაერთიანებულია და მათზე ანგარიშგება ერთად ხდება; იგივე ეხება დემოკრატიულ მმართველობასა და კანონის უზენაესობას და მართლმსაჯულებას. ისეთი სახის დახმარება, რომელიც ექვსიდან არც ერთ თემატურ მიმართულებას არ განეკუთვნება, ანგარიშში მოხსენიებულია, როგორც „სხვა.“ ამასთან, ანგარიშის მეორე თავი მოიცავს დონორების მიერ გაწეულ დახმარებას გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების მისაღწევად. ასევე, დონორების მიერ COVID-19-ის პანდემიის საპასუხოდ გაწეული მნიშვნელოვანი ფინანსური დახმარების გათვალისწინებით, რომელიც მიმდინარე ეკონომიკური, ჯანდაცვის და სოციალურ კრიზისთან გასამკლავებლად იყო გამიზნული, ანგარიშს დაემატა ქვეთავი პანდემიის დროს დონორების დახმარების შესახებ.

თავი 1. დონორების კოორდინაციის სისტემა და მიმდინარე დახმარების მიმოხილვა

1.1. დონორების კოორდინაციის სისტემა

2015 წელს საქართველოს მთავრობამ დაამტკიცა საგარეო დახმარების კოორდინაციის წესი[6] , რითიც შექმნა მექანიზმები და ინსტრუმენტები განვითარების ოფიციალურ დახმარებაზე მთავრობის მხრიდან პატრონაჟისა და პასუხისმგებლობის გაზრდისთვის. მთავრობის მიზანია, დონორების დახმარება ეროვნულ პრიორიტეტებს შეუსაბამოს, როგორც ეს დახმარების ეფექტურობის საერთაშორისო პრინციპებითა და მდგრადი განვითარების მიზნებთან დაკავშირებული ვალდებულებებითაა გათვალისწინებული.

დონორების კოორდინაციის სამსახური, როგორც საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციის პოლიტიკის დაგეგმვისა და სამთავრობო კოორდინაციის დეპარტამენტის ნაწილი, განვითარებაზე მომუშავე პარტნიორებთან შეთანხმებით, მუშაობს დახმარების კოორდინაციის უფრო ეფექტური მექანიზმებისა და პროცესების დანერგვაზე. ფინანსთა სამინისტრო კოორდინაციას უწევს საგარეო ვალთან და სესხების პორტფელთან დაკავშირებულ საკითხებს.

1.2. საერთაშორისო დახმარება რიცხვებში

იმის გათვალისწინებით, რომ მსოფლიო კვლავ დგას COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეული კრიზისის წინაშე, ხოლო საქართველომ საშუალოზე მაღალი შემოსავლის მქონე ქვეყნის სტატუსს მიაღწია,[7] გასაკვირი არ არის, რომ ფინანსური ნაკადების უდიდესი ნაწილი სესხებისა და საინვესტიციო პროექტებისგან შედგება. მთავრობამ დაამტკიცა მთავრობის ვალის მართვის სტრატეგია 2019-2021 წლებისთვის. თუმცა, COVID-19-ით გამოწვეული კრიზისის გამო წმინდა საგარეო ვალი მნიშვნელოვნად გაიზარდა და 11.6 მილიარდ აშშ დოლარს მიაღწია, რაც 2020 წლის 30 სექტემბრისთვის მშპ-ს 71.3%-ია.

როგორც ეს მე-2 დიაგრამასა და მე-2 ცხრილშია ნაჩვენები, დახმარების უდიდესი ნაწილი მრავალმხრივ დახმარებაზე მოდის და სესხებსა და საინვესტიციო სესხებზე ნაწილდება. ამჟამად, მრავალმხრივი დახმარების უმსხვილესი ნაწილი გაცემულია ევროკავშირის ინსტიტუტების (27.13%),[8] აზიის განვითარების ბანკისა (22.67%) და ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (10.02%) მიერ. საქართველოსთვის გამოყოფილი ორმხრივი ოფიციალური განვითარების დახმარების უდიდესი ნაწილი მოდის ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (OECD) წევრებზე, რომლებიც განვითარების დახმარების კომიტეტს (DAC) შეადგენენ.[9] უმხვილესი ორმხრივი დონორები არიან გერმანია(13.28%), საფრანგეთი (3.23%), და აშშ (3.02%).

---

[6] მთავრობის დადგენილება №238, 1 ივნისი, 2015.

[7] მსოფლიო ბანკი, [ქვეყნების ახალი კლასიფიკაცია შემოსავლის დონის მიხედვით: 2019-2020]

[8] ტერმინი ‘ევროკავშირის ინსტიტუტები’ მოიცავს ევროკავშირსა და ევროპის საინვესტიციო ბანკს

[9] მიუხედავად იმისა, რომ ევროკავშირი განვითარების დახმარების კომიტეტის სრული წევრია, სტატისტიკური და ანალიტიკური მიზნებიდან გამომდინარე, განვითარების დახმარების კომიტეტის პუბლიკაციებში მას ხშირა

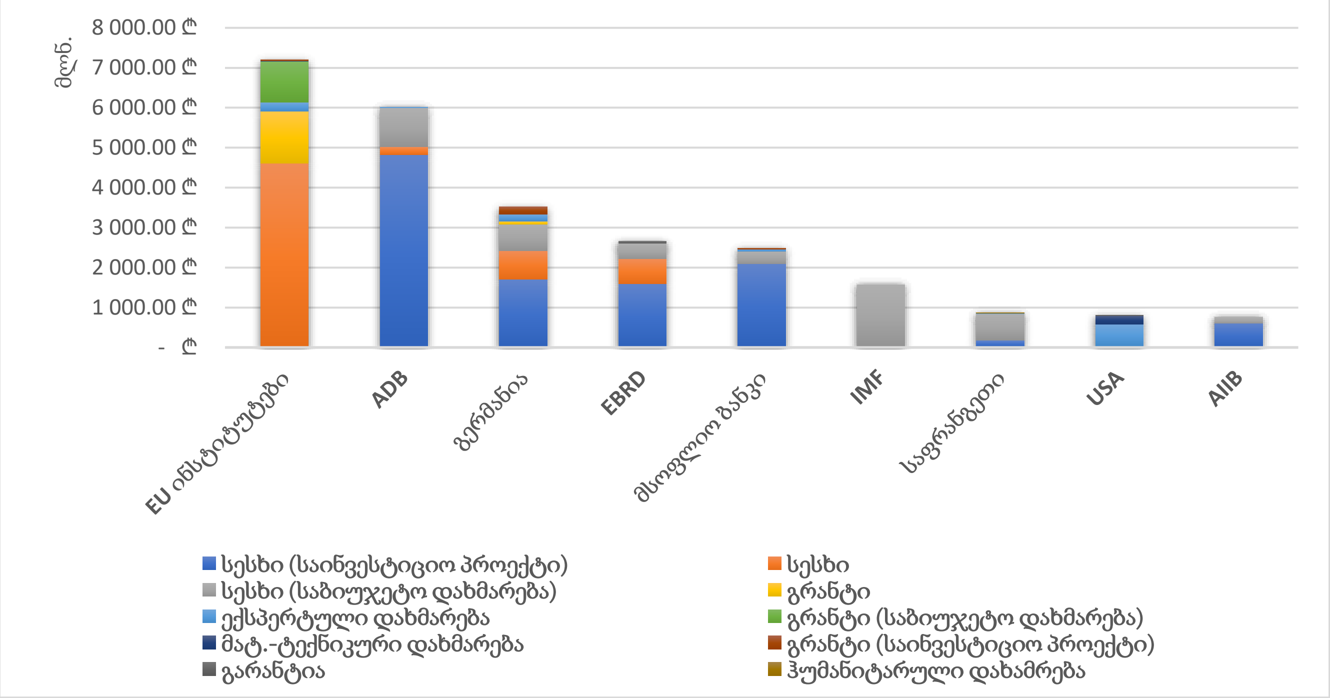

დიაგრამა 2. 10 უმსხვილესი დონორი დახმარების ტიპის მიხედვით

დონორი	თანხა (₾)	თანხა ($)	წილი
EU ინსტიტუტები	7 200 013 164.48 ₾	$5 531 483 555.86	27.13%
აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	6 014 366 723.70 ₾	$2 406 318 181.30	22.67%
გერმანია	3 523 207 642.42 ₾	$1 274 976 208.21	13.28%
ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	2 659 741 121.88 ₾	$919 883 010.93	10.02%
მსოფლიო ბანკი	2 479 486 815.43 ₾	$1 015 025 491.50	9.34%
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF)	1 570 800 000.00 ₾	$660 000 000.00	5.92%
საფრნაგეთი	857 019 846.59 ₾	$278 370 132.71	3.23%
ამერიკის გაერთიანებული შტატები (აშშ)	800 115 326.20 ₾	$321 248 245.84	3.02%
აზიის ინფრასტრუქტურის საინვესტიციო ბანკი (AIIB)	750 489 888.00 ₾	$263 715 000.00	2.83%
საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (IFC)	679 728 332.00 ₾	$359 200 000.00	2.56%
ჯამი	**26 534 968 860.71 ₾**	**$13 030 219 826.35**	**100%**

ცხრილი 1. 2020 წლის 10 უმსხვილესი დონორი მოცულობის მიხედვით

ყველა წყაროდან მიღებული (OECD განვითარების ხელშემწყობი კომიტეტის წევრები, განვითარების ხელშემწყობი კომიტეტის არაწევრი პროვაიდერები და მრავალმხრივი დამხარების გამწევი სააგენტოები) მიმდინარე დახმარება, ჯამურად, 27.9 მილიარდ ლარს შეადგენს. ლარსა და აშშ დოლარს შორის გაცვლითი კურსი გამოანგარიშებულია მიმდინარე პროექტის დაწყების თარიღის მიხედვით და ანგარიშის შემუშავების დროს არსებული კურსის მიხედვით. მთლიანი დახმარების მონაცემები მიმდინარე

დახმარებისთვის ანგარიშში ასახულია, როგორც მრავალწლიანი საბიუჯეტო ასიგნებების ჯამი, რომელშიც ჩანს დონორების მიერ საწყის ეტაპზე პროექტებისთვის გამოყოფილი დაფინანსების ჯამური ოდენობა.

საქართველოსთვის განვითარებაზე გამოყოფილი ფინანსების 23% ორმხრივ დახმარებაზე, ხოლო 77% - მრავალმხრივ დახმარებაზე მოდის. ქვემოთ, მე-3 ცხრილში მოცემულია უმსხვილესი ორმხრივი დონორების სია და ასახულია მათი მიერ საქართველოსთვის გაცემული სხვადასხვა ტიპის დახმარება. მე-4 ცხრილის მიხედვით პოლონეთი, შვეიცარია და დანია სამი უმსხვილესი დონორია, რომლებიც დახმარებას მხოლოდ გრანტებისა ან ტექნიკური დახმარების სახით გასცემენ.

დონორის ტიპი	თანხა
ორმხრივი დონორები	6 340 764 181.00 ₾
მრავალმხრივი დონორები	21 562 220 897.71 ₾
ჯამი	**27 902 985 078.71 ₾**

ცხრილი 2. ორმხრივი და მრავალმხრივი დონორების მიერ გაცემული მიმდინარე დახმარების მთლიანი მოცულობა

დონორი	გრანტი	გარანტია	სესხი	ჰუმანიტ. დახმარება	მატ.-ტექნიკური დახმარება	ტექ./ ექსპერტული დახმარება	ჯამი
გერმანია	260 102 389.37 ₾	- ₾	3 081 372 300.00 ₾	- ₾	63 760.00 ₾	181 669 193.06 ₾	3 523 207 642.42 ₾
საფრანგეთი	11 986 281.36 ₾	- ₾	839 582 000.00 ₾	10 015.65 ₾	5 426.19 ₾	5 436 123.40 ₾	857 019 846.59 ₾
აშშ	21 557 588.18 ₾	2 693 051.44 ₾	8 465 932.77 ₾	- ₾	220 336 517.20 ₾	547 062 236.61 ₾	800 115 326.20 ₾
შვედეთი	185 795 075.98 ₾	29 472 002.05 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	10 150 000.00 ₾	225 417 078.03 ₾
ავსტრია	52 638 500.21 ₾	- ₾	119 843 400.00 ₾	- ₾	- ₾	2 101 778.29 ₾	174 583 678.50 ₾
იაპონია	4 743 842.88 ₾	- ₾	95 697 000.00 ₾	- ₾	443 030.57 ₾	1 037 288.00 ₾	101 921 161.45 ₾

ცხრილი 3. სხვადასხვა ტიპის დახმარება ორმხრივი დონორებისგან

დონორი	გრნატი	ტექ./ექსპერტული დახმარება	მატ.-ტექნიკური დახმარება	ჰუმანიტარული დახმარება	ჯამი
პოლონეთი	312 365 958.62 ₾	1 567 367.60 ₾	- ₾	- ₾	313 933 326.22 ₾
შვეიცარია	118 524 769.68 ₾	1 492 609.80 ₾	- ₾	- ₾	120 017 379.48 ₾
დანია	57 469 800.00 ₾	16 776 400.00 ₾	- ₾	- ₾	74 246 200.00 ₾
ნორვეგია	54 709 327.58 ₾	7 110 871.60 ₾	- ₾	- ₾	61 820 199.18 ₾
ბრიტანეთი	- ₾	36 612 317.31 ₾	- ₾	- ₾	36 612 317.31 ₾
ჩეხეთის რესპუბლიკა	20 488 934.12 ₾	5 114 394.99 ₾	421 690.50 ₾	- ₾	26 025 019.61 ₾
ნიდერლანდები	10 916 681.00 ₾	945 507.52 ₾	- ₾	- ₾	11 862 188.52 ₾
ესტონეთი	3 051 501.24 ₾	2 345 075.31 ₾	723 665.52 ₾	103 728.00 ₾	6 223 970.07 ₾
თურქეთი	67 429.86 ₾	870 529.90 ₾	2 269 255.47 ₾	268 616.20 ₾	3 475 831.43 ₾
სლოვაკეთი	2 937 818.88 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	2 937 818.88 ₾
ბულგარეთი	1 345 197.10 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	1 345 197.10 ₾

ცხრილი 4. ორმხრივი დონორები, რომლებიც დახმარებას გასცემენ მხოლოდ გრანტებისა და ტექნიკური დახმარების სახით

საქართველოს მთავრობის მიერ შერჩეული ექვსი თემატური მიმართულება მე-3 დიაგრამაზეა მოცემული და უფრო ვრცლად არის აღწერილი ანგარიშის მე-2 თავში. „სხვა“ დახმარება მოიცავს მრავალსექტორულ დახმარებას, ადმინისტრაციულ ხარჯებს, საგანგებო რეაგირებას და სხვა.

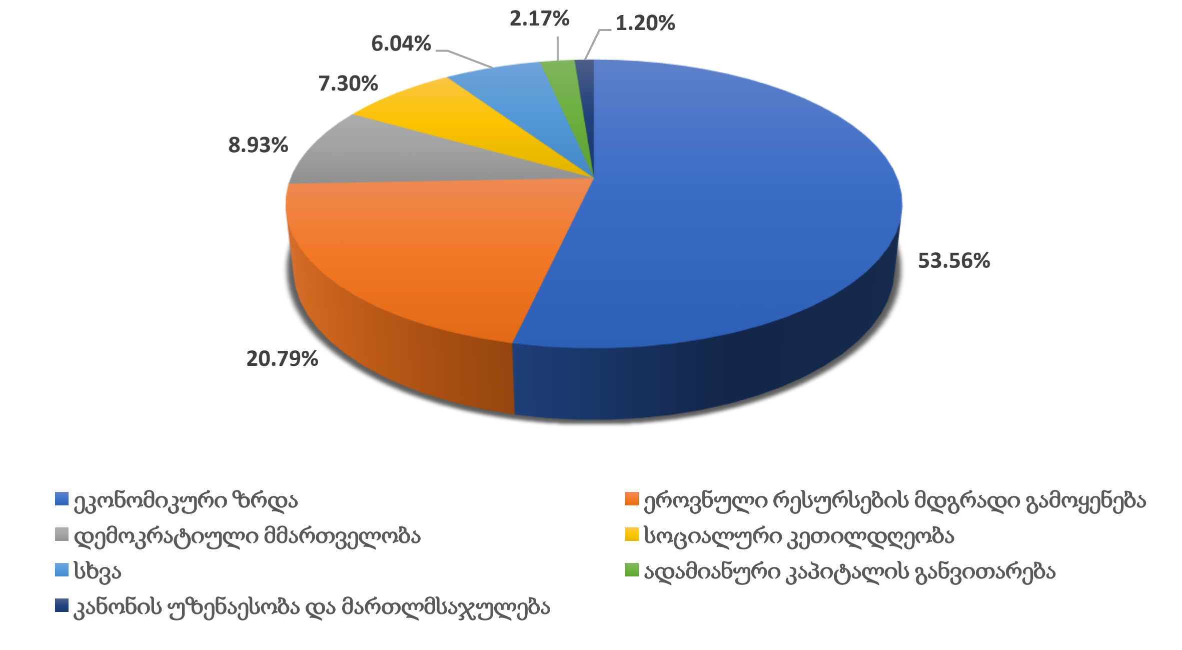

დიაგრამა 3. დახმარების ნაკადების თემატური განაწილება

1.3. წლიური დახმარება (2020)

ამ ქვეთავში წარმოდგენილია დონორების მიერ 2020 წელს გაწეული დახმარების მონაცემები (ანგარიშის სხვა ნაწილებისგან განსხვავებით, რომლებშიც კუმულაციური ოდენობებია ასახული). დახმარების მთლიანი მოცულობა 4.8 მილიარდი ლარია. მისი თითქმის 75% (3.6 მილიარდ ლარზე მეტი) ხუთ უმსხვილეს დონორზე ნაწილდება. (იხილეთ მე-4 დიაგრამა).

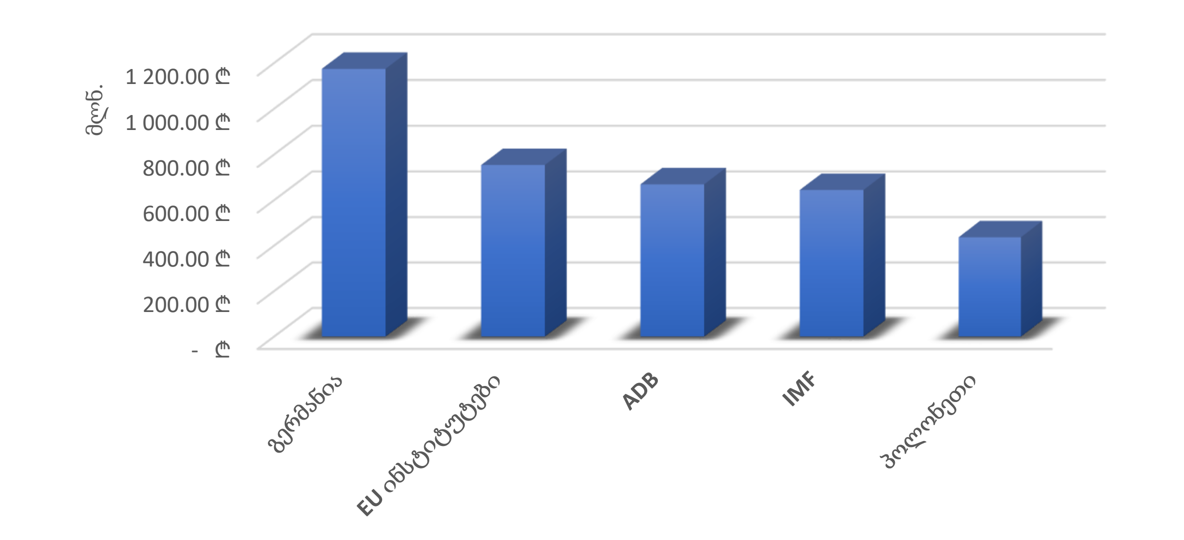

დიაგრამა 4. 2020 წლის ხუთი უმსხვილესი დონორი

დახმარების უმეტეს ნაწილს მრავალმხრივი დახმარების გამწევი დონორები გასცემენ (იხ. დიაგრამა 5).

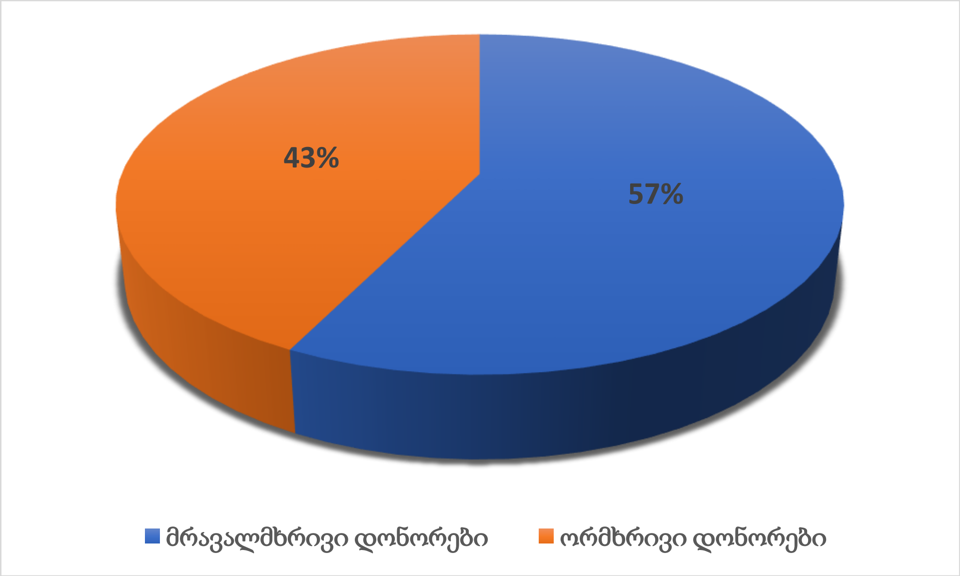

დიაგრამა 5. მრავალმხრივი და ორმხრივი დახმარება 2020 წელს

დახმარების უმეტესობა არის სესხები (66%), მას მოსდევს გრანტები (27%) და ექსპერტული დახმარება (4%).

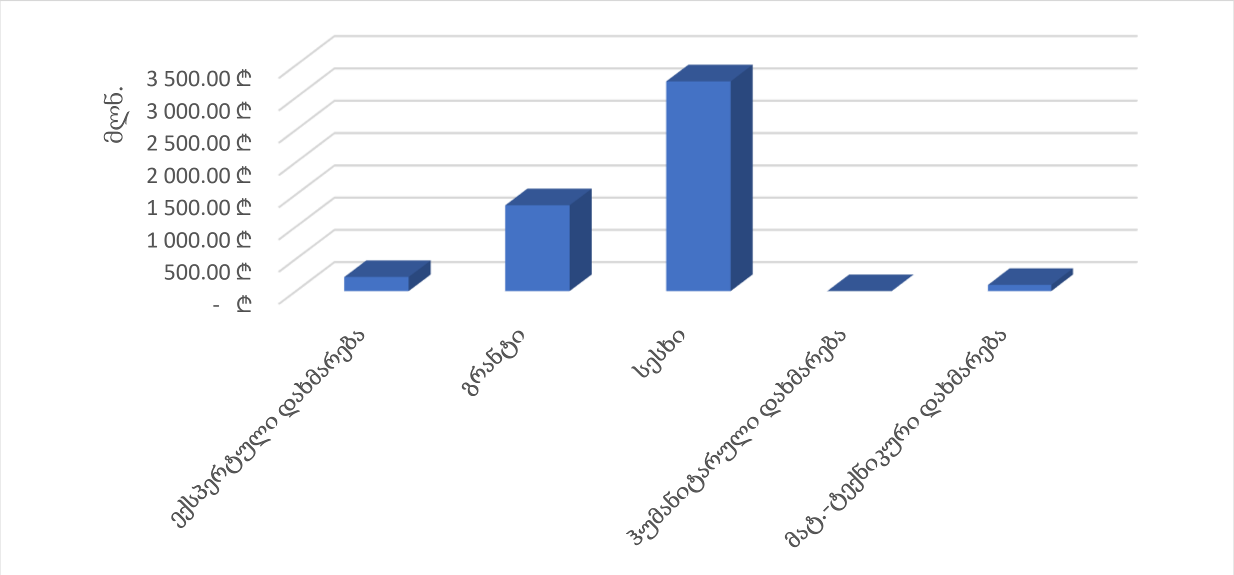

დიაგრამა 6. დახმარება ტიპების მიხედვით 2020 წელს

თავი 2. დახმარება თემატური მიმართულებების მიხედვით

ეს თავი მოკლედ მიმოიხილავს მთავრობის მიერ გაწეულ ძალისხმევას, რასაც მოსდევს თითოეული თემატური მიმართულებისთვის გამოყოფილი დახმარების ანალიზი.

ეკონომიკური ზრდა

2019 წელს საქართველოს ეკონომიკურმა ზრდის მაჩვენებელმა 5.1% შეადგინა და მსოფლიო ბანკის კლასიფიკაციის მიხედვით ქვეყანამ საშუალოზე დაბალი შემოსავლების მქონე ქვეყნებიდან საშუალოზე მაღალი შემოსავლების მქონე ქვეყნების რიგში გადაინაცვლა,[10] თუმცა, 2020 წლის განმავლობაში, COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეული კრიზისის გამო, რამაც შეაფერხა ეკონომიკური აქტივობა როგორც განვითარებულ, ისე განვითარებად ქვეყნებში, ეს ტენდენცია მნიშვნელოვნად შეიცვალა. ფინანსთა სამინისტროს 2020 წლის დეკემბრის მეოთხე კვარტალური მიმოხილვის მიხედვით რეალური მშპ 7.9%-ით შემცირდა წინა წლის იმავე პერიოდთან შედარებით (2019, მე-4 კვარტალი), ხოლო საშუალო რეალური ზრდა 2020 წელს 6.1%-ით განისაზღვრა. ეს ვარდნა, ძირითადად, გამოწვეული იყო COVID-19-თან დაკავშირებული ღონისძიებებითა და ჩაკეტვით, რამაც შეამცირა ეკონომიკური აქტივობა ისეთი სფეროებში, როგორიცაა ტურიზმი (ტურიზმიდან შემოსავალი 93.8%-ით შემცირდა), ვაჭრობა და სტუმართა განთავსება, ტრანსპორტი და მშენებლობა. ეს შეეხებოდა როგორც ქვეყნის შიგნით არსებულ ვითარებას, ასევე, COVID-19-ის გავრცელების გამო, გლობალურ ვითარებასაც. 2020 წლის მეოთხე კვარტალში წლიური ინფლაცია 3.3% იყო, ხოლო საბაზო ინფლაციამ 4.9% შეადგინა.[11]

საქართველოს მთავრობამ მიზნად დაისახა პანდემიის მართვის პარალელურად ეკონომიკის მხარდაჭერა. საერთაშორისო სავალუტო ფონდის ანგარიშის მიხედვით, მობილობის შემცირებისკენ მიმართული მკაცრი ზომების მიუხედავად, ეკონომიკური ვარდნა არ იყო ისეთი ნეგატიური, როგორც სხვა ქვეყნებში.[12] მიუხედავად იმისა, რომ რთულია პანდემიის შემდგომი გავრცელების, ისევე, როგორც ეკონომიკურ აქტივობაზე მისი ზეგავლენის პროგნოზირება, არსებული პროგნოზის მიხედვით, საქართველოს ეკონომიკა 2021 წელს გაჯანსაღდება, იმ დაშვებით, რომ აღარ იქნება COVID-19-ის ინფექციის შემდგომი მძიმე ტალღები.[13]

საქართველო კვლავაც მაღალ პოზიციას იკავებს „ბიზნესის წარმოების ინდექსში." მსოფლიო ბანკის მიერ 2020 წელს გამოქვეყნებული ანგარიშის მიხედვით, საქართველო მე-7 ადგილზეა და უსწრებს რეგიონის ყველა ქვეყანას, ისევე, როგორც ევროკავშირის ბევრ ქვეყანას.[14] 2020 წლის Heritage Foundation-ის „ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსში" საქართველო მე-12 ადგილს იკავებს, ხოლო, ევროპის რეგიონის 45 ქვეყანას შორის მეექვსეა.[15]
პანდემიის მიუხედავად, მთავრობამ განაგრძო ინფრასტრუქტურის განვითარების გეგმების განხორციელება, რათა გააძლიეროს საქართველოს, როგორც რეგიონის ლოგისტიკური ჰაბის პოზიცია.[16]. მთავრობამ ასევე განაგრძო მუშაობა მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების განვითარების სტრატეგიაზე და რეგულარულად მართავდა საჯარო და კერძო სექტორების წარმომადგენლების სამუშაო ჯგუფების შეხვედრებს. 2021 წლის

10 საქართველოს ნებაყოფლობითი ეროვნული ანგარიში, 2020
11 ფინანსთა სამინისტრო, 2020 წლის კვარტალური ეკონომიკური მიმოხილვა, გვ.7
12 საერთაშორისო სავალუტო ფონდი თანამშრომელთა ანგარიში ქვეყნების შესახებ 2020 (მე-7 გადახედვა)
13 მსოფლიო ბანკი, ბოლოდროინდელი ეკონომიკური სიახლეები მიმოხილვა
14 ბიზნესის წარმოების ინდექსი 2020
15 Heritage.org 2020 ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსი
16 საერთაშორისო სავალუტო ფონდი, თანამშრომელთა ანგარიში ქვეყნების შესახებ 2020 (მე-7 გადახედვა), გვ.16

ბოლოს დასრულდა და დამტკიცდა საქართველოს მცირე და საშუალო საწარმოების განვითარების სტრატეგია 2021-2025 წლებისთვის.

2020 წელს სახელმწიფო პროგრამამ *აწარმოე საქართველოში* გამოაქვეყნა მონაცემები, რომელთა მიხედვითაც 2014-2019 წლებში პროგრამამ მხარი დაუჭირა 359 პროექტს. ამ მხარდაჭერის მთლიანი საინვესტიციო მოცულობა 783 მილიონ ლარს გაუტოლდა და 13 000 სამუშაო ადგილი შექმნა.[17] ამასთან, გატარდა სახელმწიფოს მფლობელობაში მყოფი საწარმოების რეფორმა და მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა მათ შესახებ ინფორმაციის გამოქვეყნება და მონიტორინგი. მთავრობამ 2020 წლის მარტში დაასრულა სახელმწიფოს მფლობელობაში მყოფი საწარმოების სექტორიზაცია. საქართველო პირველი ქვეყანაა ცენტრალურ აზიასა და აღმოსავლეთ ევროპაში, რომელმაც მსგავსი სიღრმისეული სექტორიზაცია განახორციელა.[18] ასევე, სასოფლო მეურნეობას და სოფლების განვითარებას მნიშვნელოვანი როლი უჭირავს ქვეყნის მდგრად ეკონომიკურ განვითარებასა და ინკლუზიურ ეკონომიკურ ზრდაში. საქართველო აგრძელებს სოფლის მეურნეობის განვითარების 2015-2020 წლების სტრატეგიის, სოფლის განვითარების 2017-2020 წლების სტრატეგიისა და რეგიონული განვითარების 2018-2021 წლების პროგრამის აღსრულებას. 2019 წლის დეკემბერში დამტკიცდა 2021-2027 წლების სოფლის მეურნეობისა და სოფლის განვითარების სტრატეგიის 2021-2023 წლების სამოქმედო გეგმა.[19]

საგარეო დახმარება:
ეკონომიკური ზრდის ჯგუფი საერთაშორისო დონორების მხრიდან დახმარების ყველაზე მსხვილი მიმღებია და მისი აქტიური/მიმდინარე დახმარება 14.9 მილიარდ ლარს (მთლიანი დახმარების 53.6%) შეადგენს. ეს სექტორი, ძირითადად, მოიცავს ტრანსპორტის განვითარების დაფინანსებას, რაც გულისხმობს, როგორც ინფრასტრუქტურის, ასევე სატრანსპორტო პროექტებს. უნდა აღინიშნოს, რომ 8.7 მილიარდი ლარით ეს სექტორი საქართველოსთვის გაწეული დახმარების 58.4%-ს შეადგენს. ტრანსპორტის განვითარების სექტორში დახმარების 95%-ს მრავალმხრივი დახმარების გამწევი ინსტიტუტები გასცემენ - აზიის განვითარების ბანკი (48%), ევროკავშირის ინსტიტუტები (38%), და მსოფლიო ბანკი (7%).

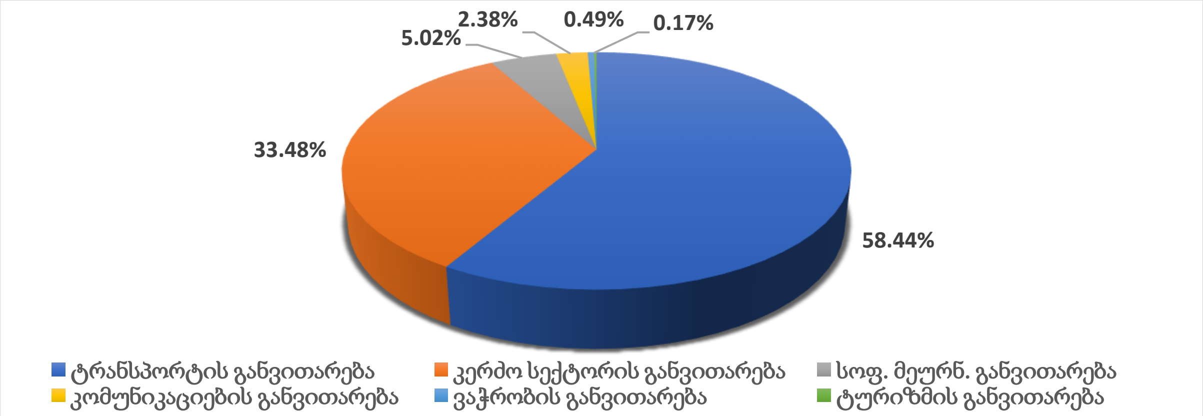

დიაგრამა 7. მიმდინარე კომულაციური დახმარება მოცულობის და OECD სექტორების მიხედვით (ეკონომიკური ზრდა)

[17] აწარმოე საქართველოში - 2019 წლის ინდუსტრიული კომპონენტის შედეგები, გამოქვეყნდა 2020 წელს
[18] ფინანსთა სამინისტრო, ფისკალური რისკების ანალიზი 2020
[19] გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, სტრატეგიული დოკუმენტები

ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენება

„ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენების" თემატური მიმართულება მოიცავს ენერგეტიკის, კლიმატის, წყლის რესურსების, გარემოს და ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებულ საკითხებს. საქართველო ორმაგი მიზნისკენ მიისწრაფვის - მიაღწიოს ეკონომიკური ზრდას გარემოს დაცვის სფეროში მდგრადობის უზრუნველყოფასთან ერთად.

2020 წლის განმავლობაში საქართველოს მთავრობა განაგრძობდა გარემოს დაცვის მოქმედებათა მესამე ეროვნული პროგრამის (NEAP) აღსრულებას, რომელიც ქვეყნის ძირითადი დოკუმენტია გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მიმართულებით. ის განსაზღვრავს სექტორის გრძელვადიან სტრატეგიულ პრიორიტეტებს და სამოქმედო გეგმას 2017-2021 წლებისთვის.

მწვანე ეკონომიკის წასახალისებლად დამტკიცდა ახალი კანონპროექტი „გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის შესახებ". კანონპროექტის ფარგლებში შემუშავდა ახალი რეგულაცია , რომელიც *„დამბინძურებელი იხდის"* პრინციპს ეფუძნება " და მიზნად ისახავს კანონით დაარეგულიროს გარემოსთვის მიყენებული ზიანის შემცირება და პრევენცია. მოსალოდნელია, რომ საქართველოს პარლამენტი ამ კანონპროექტს 2021 წლის დასაწყისში დაამტკიცებს.

2020 წელს გაგრძელდა საქართველოს ენერგეტიკის სექტორის რეფორმა და დასრულდა მისი მხარდაჭერის პროგრამის მესამე ფაზა. 2020 წლის მარტში ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრომ დაამტკიცა გადამცემი სისტემის განვითარების ათწლიანი გეგმა გადამცემი სისტემის ოპერატორებისთვის (TSO). 2020 წლის აპრილში საქართველოს მთავრობამ დაამტკიცა ელექტროენერგიის ბაზრის მოდელის კონცეფცია (დადგენილება №246). კონცეფცია მოიცავს ელექტროენერგიის საბითუმო ბაზრის ორგანიზებისა და ფუნქციონირების ძირითად პრინციპებს. 2020 წლის 21 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო ორი ახალი საკანონმდებლო აქტი - კანონი „ენერგოეფექტურობის შესახებ" და კანონი „შენობების ენერგოეფექტურობის შესახებ." გარდა ამისა, ახალი ცვლილებები შევიდა კანონში „ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების შესახებ" ევროკავშირისა და ევროპის ენერგეტიკული გაერთიანების მიმართ არსებული ვალდებულებების შესაბამისად. ამგვარად, საქართველოს მთავრობა მუშაობს ენერგეტიკის სექტორში იმპორტზე დამოკიდებულების შემცირებაზე ადგილობრივი განახლებადი ენერგიის რესურსების გამოყენების მეშვეობით და, შედეგად, ქვეყნის ენერგეტიკული უსაფრთხოებისა და ეკონომიკური განვითარების უზრუნველსაყოფად. აღნიშნული მიზნების მიღწევის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი საშუალება 2021-2030 წლების ენერგეტიკისა და კლიმატის ეროვნული ინტეგრირებული გეგმის (NECP) შემუშავება და შემდგომი დამტკიცებაა. გეგმის თავების პროექტები 2020 წლის აგვისტოში ენერგეტიკული გაერთიანების სამდივნოს გაეგზავნა. გრძელდება მუშაობა გეგმის ანალიტიკურ ნაწილზე პოლიტიკის სცენარების შესახებ. ეროვნული გეგმა 2021-2030 წლებს მოიცავს და ხუთ ძირითად განზომილებას ეფუძნება: დეკარბონიზაცია, ენერგოეფექტურობა, ენერგოუსაფრთხოება, ენერგეტიკის შიდა ბაზარი, კვლევა, ინოვაცია და კონკურენცია.
ამასთან, უნდა აღინიშნოს, რომ პარლამენტში განიხილება ახალი კანონი წყლის რესურსების მართვის შესახებ.

კლიმატის ცვლილების პოლიტიკის ეფექტურად შესასრულებლად 2020 წლის იანვარში საქართველოში შეიქმნა კლიმატის ცვლილების საბჭო (დადგენილება #54). განახლებული ეროვნულ დონეზე განსაზღვრული წვლილის (NDC) შემუშავების პროცესი დასკვნით ეტაპზეა და კლიმატის ცვლილების საბჭო მას 2021 წლის დასაწყისში მიიღებს, რის შემდეგაც საქართველოს მთავრობა დოკუმენტს გაეროს კლიმატის ცვლილების ჩარჩო კონვენციის (UNFCCC) სამდივნოს გადაუგზავნის.

2020 წლის 22 მაისს პარლამენტმა მხარი დაუჭირა საქართველოს ახალ ტყის კოდექსს.[20] დოკუმენტი მოიცავს ტყის სექტორის მართვის რეფორმის ყველა მნიშვნელოვან ნაწილს და ადგენს ტყის მდგრადი მართვის პრინციპებს. მისი მთავარი მიზანია, დაინერგოს ტყის მდგრადი და მრავალმხრივი გამოყენება, გაძლიერდეს ტყის ეკოსისტემების დაცვა და გონივრულად იქნეს გამოყენებული მათი სოციო-ეკონომიკური სარგებელი.

რაც შეეხება ბიომრავალფეროვნებასა და ბუნების დაცვას, ჯერ კიდევ აღსრულების პროცესშია 2014 - 2020 წლების საქართველოს ბიომრავალფეროვნების სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა, ხოლო კანონპროექტი „ბიომრავალფეროვნების შესახებ“ შემუშავების დასკვნით ეტაპზეა. კანონპროექტის წარდგენა მთავრობისთვის 2020 წლის დასასრულისთვის იგეგმება.

ბოლო წლებში მნიშვნელოვანი რეფორმები გატარდა ნარჩენების მართვის სფეროში. ნარჩენების მართვის კოდექსის (2015) შესაბამისად, აღსრულების პროცესშია ბუნებრივი ნარჩენების მართვის სტრატეგია (2016-2030) და ნარჩენების მართვის ეროვნული სამოქმედო გეგმა (2016-2020). მიმდინარე აქტივობები მოიცავს ევროკავშირის სტანდარტებთან შესაბამისი რეგიონული არასახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელებისა და ნარჩენების გადამტვირთავი სადგურების მოწყობას.

საგარეო დახმარება:
eAIMS მონაცემთა ბაზის მიხედვით ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენების თემატური მიმართულება საერთაშორისო დონორების დახმარების მეორე უმსხვილესი მიმღებია და მისი დახმარების აქტიური/მიმდინარე პორტფელი 5.8 მილიარდ ლარს აღემატება (მთლიანი დახმარების 20.8%). დონორების მიერ გაცემული დახმარება საქათველოს მთავრობის პრიორიტეტებს შეესაბამება, როგორც ეს **მე-8 დიაგრამაზეა** ნაჩვენები. დახმარების უმსხვილესი წილი გაიცემა ენერგეტიკის პოლიტიკისა და ელექტროენერგიის წარმოების მიმართულებით. მას მოსდევს წყალმომარაგება და წყალარინება, ნარჩენების მართვა და გარემოს დაცვა.

[20] ახალი ტყის კოდექსი დამტკიცდა 2020 წლის 22 მაისს და ძალაში შევა 2021 წლის 1 იანვარს.

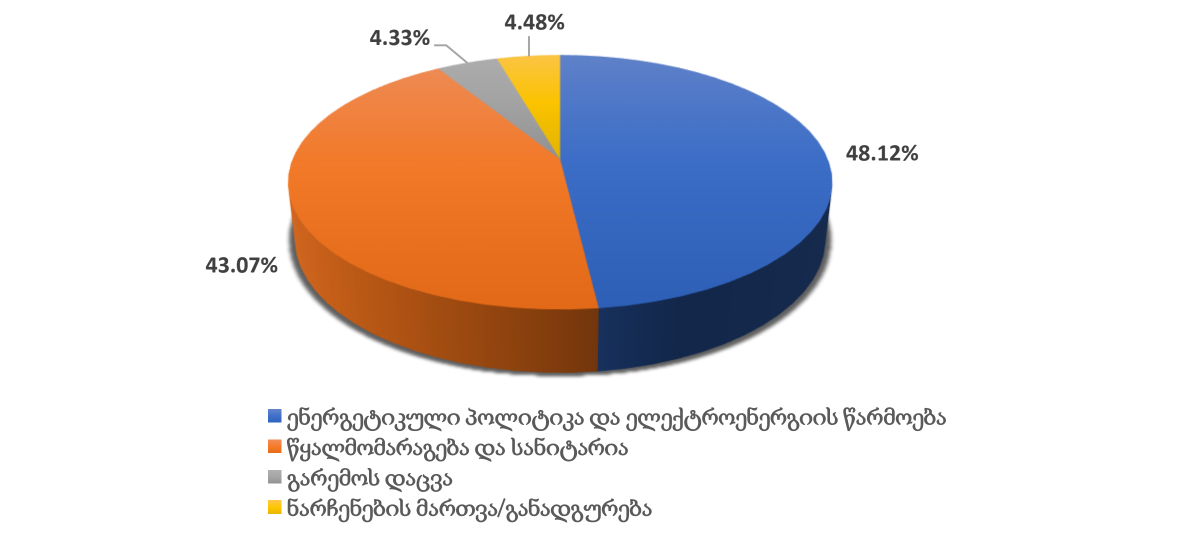

დიაგრამა 8. დახმარების წილი ქვესექტორების მიხედვით (ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენება)

ამ თემატურ ჯგუფში უმსხვილესი დონორები არიან გერმანია (43%), აზიის განვითარების ბანკი (17%) და ევროკავშირის ინსტიტუტები (15%). დახმარების უდიდესი ნაწილი სესხებსა და საინვესტიციო პროექტებზე მოდის, თუმცა ის ასევე მოიცავს ტექნიკურ დახმარებასა და გრანტებს.

სოციალური კეთილდღეობა და ადამიანური კაპიტალის განვითარება

როგორც უკვე აღინიშნა, COVID-19-ის გავრცელებამ მნიშვნელოვანი ეკონომიკური შეფერხებები და შოკები გამოიწვია ჯანდაცვისა და სოციალური სერვისების მიწოდებაში. COVID-19-ის სწრაფად გავრცელების შესაჩერებლად და ეპიდემიის მრუდის გასასწორებლად, რათა ჯანდაცვის სისტემა ერთბაშად არ გადატვირთულიყო, ძალაში შევიდა სხვადასხვა რეგულაციები და შეზღუდვები. მთავრობამ უდიდესი ძალისხმევა გასწია ჯანდაცვის სისტემის მოსამზადებლად, ჰოსპიტალიზაციის გაზრდილი მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად, COVID-19-ის მქონე პაციენტების სამკურნალოდ და პარალელურად იმისათვის, რომ სხვა (არაინფიცირებული) პაციენტებისთვის საბაზისო სერვისები უწყვეტად მიეწოდებინა. სახელმწიფო ფარავს COVID-19-ის მქონე პაციენტების სადიაგნოსტიკო, ლაბორატორიულ და მკურნალობის ხარჯებს.

აღსანიშნავია, რომ მთავრობა ასრულებს 2014-2020 წლების ადამიანის უფლებათა დაცვის სტრატეგიის შესრულებას და მუშაობს ახალ 2021-2030 წლების სტრატეგიაზე. მნიშვნელოვანია აღინიშნოს 2019 წელს ბავშვის უფლებათა კოდექსის მიღებაც. ეს არის სპეციალური კანონი, რომელიც აერთიანებს ბავშვის კეთილდღეობისთვის აუცილებელ ყველა პრინციპს და ის ძალაში სრულად 2020 წლის 1 ივნისს შევიდა.[21]

შეჭირვებული ოჯახების მხარდაჭერის ძირითადი მექანიზმი სოციალური დახმარების მიზნობრივი პროგრამაა (TSA), რომელიც მოიცავს ფულად და ზოგიერთ არაფულად დახმარებას. პროგრამაში რეგისტრირებული ოჯახების რიცხვი მაღალი რჩება და,

[21] საქართველოს ბავშვის უფლებათა კოდექსი შეიმუშავა პარლამენტის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის კომიტეტმა აგეროს ბავშვთა ფონდის ტექნიკური მხარდაჭერით.

პანდემიის გამო, ის კიდევ უფრო გაიზარდა. 2020 წლის მონაცემების მიხედვით, ასეთი ოჯახების რიცხვი მთლიანი მოსახლეობის 14.1%-ს შეადგენდა, რაც 330.9 ათას რეგისტრირებულ ოჯახს გულისხმობს. ამათგან, ბენეფიციარების რიცხვი 146.6 ათასი იყო (= ჯამში 524,598 ადამიანს).[22]

COVID-19-მა შრომის ბაზარზე მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია. 2020 წელს მოსახლეობის დაახლოებით 21.3% სიღარიბის აბსოლუტურ ზღვარს მიღმა ცხოვრებას აგრძელებს.[23] საქართველოს სტატისტიკის სამსახურის 2020 წლის მე-4 კვარტლის სამუშაო ძალის გამოკვლევის ინდიკატორების მიხედვით, საქართველოში უმუშევრობის მაჩვენებელი მნიშვნელოვნად გაიზარდა წინა წლის იმავე პერიოდთან შედარებით და 20.4% შეადგინა. ეს მკვეთრი ნახტომია 2019 წლის ბოლოსთვის (მე-4 კვარტალი) პროგნოზირებულ 12%-თან შედარებით.[24] საქართველოში არსებულმა და კარგად დამკვიდრებულმა მიზნობრივი სოციალური დახმარების სისტემამ კარგი ბაზა შექმნა დაბალშემოსავლიანი და მოწყვლადი ოჯახების მხარდასაჭერად და COVID-19-ის რეგულაციებით გამოწვეული ეკონომიკური შოკების საპასუხოდ. 2020 წლის მარტში მთავრობამ წარმოადგინა ეკონომიკის მხარდაჭერის ღონისძიებები, რომლებიც COVID-19-ის ნეგატიური გავლენების შესარბილებლად იყო მიმართული და მოიცავდა სოციალური დახმარების სხვადასხვა ღონისძიებებს, საკვების დისტრიბუციას, ქონებისა და საშემოსავლო გადასახადების შეჩერებას, კომუნალური გადასახადებისა და კრედიტების სუბსიდირებას და სხვ.

COVID-19-ის გავრცელებით შექმნილი გამოწვევების მიუხედავად საქართველომ განაგრძო შრომის კოდექსის განახლება და მისი დაახლოება საერთაშორისო სტანდარტებთან. საქართველოს პარლამენტმა მრავალი ცვლილება მიიღო, მათ შორის, კანონი „შრომის ინსპექციის შესახებ“, ცვლილებები „შრომის კოდექსსა“ და კანონში „შრომის უსაფრთხოების შესახებ“.

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო (MoH) აღასრულებს შრომის ბაზრის ახალ სტრატეგიას 2019-2023 წლებისთვის.[25] 2020 წლის იანვარში მუშაობა დაიწყო ჯანდაცვის სამინისტროს დასაქმების ხელშეწყობის სააგენტომ. დასაქმების ხელშეწყობის სააგენტო შეითავსებს სოციალური მომსახურების სააგენტოს ფუნქციებსა და მანდატს შრომისა და დასაქმების მხარდაჭერის კუთხით.

სამუშაო ძალის უნარების განსავითარებლად და შედეგების გასაზრდელად საშუალო ვადიან პერიოდში, უმნიშვნელოვანესია განათლებისა და პროფესიული გადამზადების ხარისხის გაუმჯობესება. ამჟამად, საქართველო აღასრულებს განათლებისა და მეცნიერების ერთიან სტრატეგიას (2017-2021) და პროფესიული განათლებისა და გადამზადების სტრატეგიას (2013-2020). სტრატეგიები ეფუძნება უწყვეტი განათლების (Lifelong learning) პრინციპს და მიზნად ისახავს განათლების მაღალი ხელმისაწვდომობისა და ხარისხის უზრუნველყოფას ყველა დონეზე.[26] საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ, განვითარების პარტნიორების მხარდაჭერით, დაიწყო მუშაობა განათლებისა და მეცნიერების ერთიანი 2022-2032 წლების სტრატეგიაზე, რომელიც ასევე მოიცავს პროფესიული განათლებისა და გადამზადების სამოქმედო გეგმას (2021-2025).

[22] სოციალური მომსახურების სააგენტო 2020 წლის მონაცემთა ბაზა
[23] საქართველოს სტატისტიკის სამსახური, 2020 წლის სტატისტიკა ცხოვრების დონის შესახებ
[24] მსოფლიო ბანკი, ბოლოდროინდელი ეკონომიკური სიახლეები მიმოხილვა
[25] საქართველოს მიერ ასოცირების შეთანხმების შესრულების ანგარიში. ერთიანი სამუშაო დოკუმენტი. თებერვალი 2020
[26] საქართველოს ნებაყოფლობითი ეროვნული ანგარიში 2020

2022-2032 წლების სტრატეგია სამინისტროსთვის პოლიტიკის მთავარი დოკუმენტი იქნება და დაფარავს განათლების სისტემის ყველა სფეროს: სკოლამდელი განათლება, ზოგადი, პროფესიული და უმაღლესი განათლება, ზრდასრულთა განათლება და მეცნიერება.
2020 წელს, COVID-19-ის გამო საგანმანათლებლო ინსტიტუტების დახურვამ მნიშვნელოვნად შეაფერხა განათლების პროცესი მთელ მსოფლიოში, მათ შორის, საქართველოშიც. შესაბამისად, მთავრობის დავალება იყო დისტანციური განათლებისთვის საჭირო ყველა რესურსის მობილიზება მოსწავლეების საგანმანათლებლო პროცესში ჩართულობის უზრუნველსაყოფად. ეს რესურსები მოიცავს როგორც ტექნიკურ საშუალებებს, ასევე, მასწავლებლების მზაობას ჩაატარონ ონლაინ გაკვეთილები/ლექციები, მოახდინონ პროგრამის მოდიფიკაცია და ადაპტირდნენ ელექტრონული სწავლების პლატფორმებთან.

საგარეო დახმარება:

eAIMS მონაცემთა ბაზის მიხედვით, სოციალური კეთილდღეობისა და ადამიანური კაპიტალის განვითარების თემატური მიმართულებების ჯამურმა დაფინანსებამ 2.6 მილიარდი ლარი შეადგინა, ანუ საქართველოსთვის გაწეული დახმარების 9.5%. ამ სექტორში უმსხვილესი დონორები იყვნენ მსოფლიო ბანკი, ევროკავშირის ინსტიტუტები და აზიის ინფრასტრუქტურის საინვესტიციო ბანკი (AIIB). ამ დონორების მიერ გაწეული დახმარება, ჯამურად, ამ სექტორებში დახმარების 79%-ს შეადგენს. აღსანიშნავია, რომ, პანდემიის გამო, დახმარების უდიდესი წილი ჯანმრთელობის ქვესექტორზე მოდის, რამაც 1.8 მილიარდი ლარი შეადგინა.

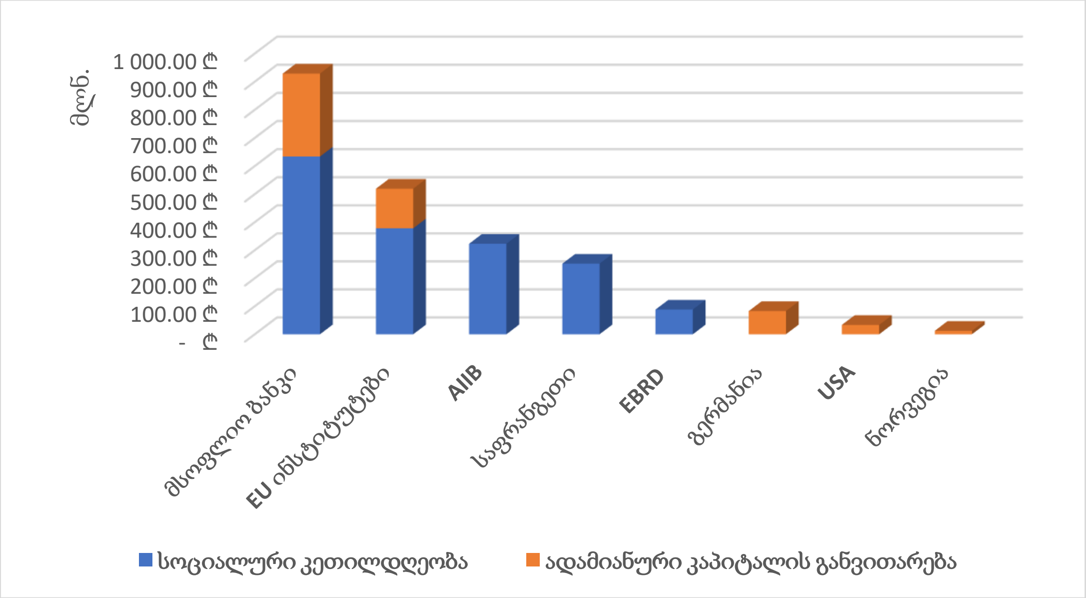

დიაგრამა 9. უმსხვილესი დონორები მოცულობის მიხედვით (სოციალური კეთილდღეობა და ადამიანური კაპიტალის განვითარება)

სექტორი	ოდენობა
ჯანმრთელობა	1 829 591 400.35 ₾
მულტისექტორული სწავლება	454 539 871.10 ₾
სკოლამდელი/ დაწყებითი განათლება	138 127 673.07 ₾
კულტურა და დასვენება	121 048 141.50 ₾
დასაქმების პოლიტიკა	82 990 247.55 ₾
უმაღლესი განათლება	10 650 886.17 ₾
საშუალო განათლება	2 016 310.01 ₾
სოფლის განვითარება	1 540 582.63 ₾
სოციალური სერვისები	1 176 800.00 ₾
პროფესიული მომზადება	985 543.89 ₾
ურბანული განვითარება	388 500.00 ₾

ცხრილი 5. მიმდინარე კუმულაციური დახმარება მოცულობისა და OECD სექტორების მიხედვით (სოციალური კეთილდღეობა და ადამიანური კაპიტალის განვითარება)

დემოკრატიული მმართველობა, კანონის უზენაესობა და მართლმსაჯულება

საჯარო მმართველობის რეფორმის (PAR) განსახორციელებლად საქართველოს მთავრობა ორ წელიწადში ერთხელ ამტკიცებს საჯარო მმართველობის რეფორმის სამოქმედოს გეგმას. 2019 წელს დამტკიცდა რეფორმის 2019-2020 წლების სამოქმედო გეგმა, რომლის მიზანიც საჯარო მმართველობის რეფორმის 2020 წლის გზამკვლევის შესრულება იყო. გზამკვლევი ექვსი ძირითადი სფეროსგან შედგება: პოლიტიკის დაგეგმვა, საჯარო სამსახური და ადამიანური რესურსების მართვა, ანგარიშვალდებულება, სერვისების მიწოდება, საჯარო ფინანსების მართვა, ადგილობრივი მუნიციპალიტეტები.[27] ბოლო პერიოდში საჯარო მმართველობის რეფორმის უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭოს სამდივნომ წარმოადგინა საჯარო მმართველობის რეფორმის 2019-2020 წლების სამოქმედო გეგმის შესრულების წლიური ანგარიში (მომზადდა საბჭოს სამდივნოს მიერ) და რეფორმის გზამკვლევის შესრულების ანგარიში (მომზადდა დამოუკიდებელი ექსპერტის მიერ). წლიურ ანგარიშში სამდივნომ აღნიშნა, რომ შედეგების ინდიკატორების მისაღწევად საჭირო რამდენიმე ღონისძიება პანდემიის გამო შეყოვნდა.
ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ 2020 წელს საქართველოს მთავრობამ მიიღო პოლიტიკის განვითარებისა და კოორდინაციის ჩარჩო დოკუმენტი.[28] პოლიტიკის დაგეგმვის, მონიტორინგისა და შეფასების სახელმძღვანელო ადგენს პოლიტიკის დაგეგმვის, მონიტორინგისა და შეფასების სტანდარტებს და შეიცავს დამხმარე მეთოდოლოგიურ გზამკვლევს პოლიტიკის განმსაზღვრელებისთვის პოლიტიკის დაგეგმვის, მონიტორინგისა და შეფასების პროცესში.
2020-2025 წლების დეცენტრალიზაციის სტრატეგიის მიღება მნიშვნელოვანი მიღწევაა თვითმართველობასთან დაკავშირებული უფლებების რეალიზაციის გზაზე. 2020-2025 წლების დეცენტრალიზაციის სტრატეგიის მიმართულებები შემდეგია: 1. ადგილობრივი თვითმმართველობების უფლებამოსილების ზრდა 2. ადგილობრივი

[27] საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია, საჯარო მმართველობის რეფორმის 2019-2020 წლების სამოქმედო გეგმა
[28] პოლიტიკის დაგეგმვის, მონიტორინგის და შეფასების სახელმძღვანელო, 2019

თვითმმართველობების მატერიალური და ფინანსური შესაძლებლობების განვითარება 3. სანდო, ანგარიშვალდებული, გამჭვირვალე და შედეგზე ორიენტირებული თვითმმართველობის განვითარება.

საქართველო ინარჩუნებს მაღალ რეიტინგს საერთაშორისო გამჭვირვალობის კორუფციის აღქმის ინდექსზე (ქულა 56/100, რეიტინგი 45/180).[29] წლების განმავლობაში საქართველომ აჩვენა მნიშვნელოვანი პროგრესი მსოფლიო მმართველობის ინდიკატორების ექვს სფეროში (ანგარიშვალდებულება, პოლიტიკური სტაბილურობა, ძალადობის აღმოფხვრა, მთავრობის ეფექტიანობა, რეგულირების ხარისხი, კანონის უზენაესობა, კორუფციის კონტროლი). აღსანიშნავია, რომ ზოგიერთი ინდიკატორის შემთხვევაში (რეგულირების ხარისხი, კორუფციის კონტროლი, მთავრობის ეფექტურობა) საქართველოს ევროპისა და ცენტრალური აზიის ქვეყნების საშუალო რეიტინგზე მაღალი მაჩვეენებლი აქვს.[30]

2016-2020 წლებში განხორციელდა მართლმსაჯულების რეფორმის ორი ტალღა და მიღებულ იქნა მნიშვნელოვანი საკანონმდებლო ცვლილებები. მათ შორის, დაინერგა სასამართლოებში საქმეთა განაწილების ელექტრონული სისტემა, გაუმჯობესდა მოსამართლეების დისციპლინური პასუხისმგებლობის ნორმები და საკანონმდებლო პროცესი. გადაიდგა მნიშვნელოვანი ნაბიჯები იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს გამჭვირვალობისა და საჯაროობის გასაუმჯობესებლად. 2020 წლის სექტემბერში საქართველოს პარლამენტმა მიიღო ცვლილებები კანონში საერთო სასამართლოების შესახებ, რომლებიც ეხება უზენაესი სასამართლოების მოსამართლეების შერჩევას.

საგარეო დახმარება:

e-AIMS მონაცემთა ბაზის მიხედვით, დემოკრატიული მმართველობის და კანონის უზენაესობისა და მართლმსაჯულების თემატურმა მიმართულებებმა მიიღო 2.8 მილიარდი ლარის დაფინანსება, რაც მთლიანი დახმარების 10%-ს შეადგენს. აზიის განვითარების ბანკი, ევროკავშირის ინსტიტუტები და აშშ ამ სექტორის უმსხვილესი დონორები არიან და ამ სექტორებში მთლიანი დახმარების 82% მათზე მოდის.

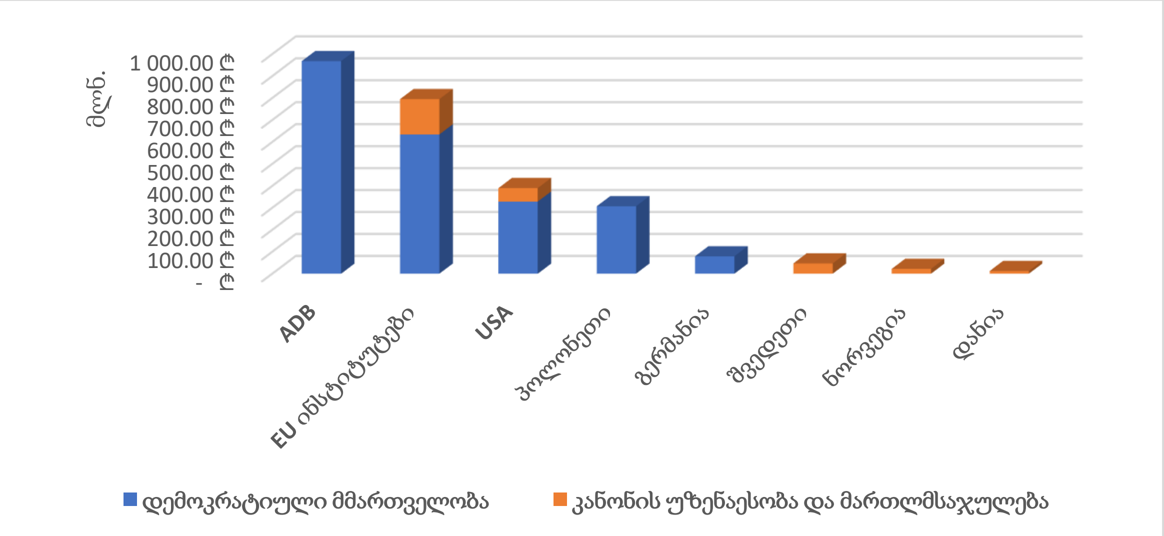

დიაგრამა 10. უმსხვილესი დონორები მოცულობის მიხედვით დემოკრატიული მმართველობა, კანონის უზენაესობა და მართლმსაჯულება)

[29] საერთაშორისო გამჭვირვალობა, ქვეყნების მონაცემები
[30] მსოფლიო ბანკი, მსოფლიო მმართველობის ინდიკატორები (WGI)

სექტორი	ოდენობა
საჯარო მმართველობა, კორუფციის წინააღმ. ბრძოლა, საჯარო ფინანსების მართვა	1 119 155 091.56 ₾
კონფლიქტების პრევენცია	1 000 810 852.59 ₾
სამოქალაქო საზოგადოების მხარდაჭერა	210 325 408.99 ₾
გენდერული თანასწორობა	174 222 320.36 ₾
დეცენტრალიზაცია	160 605 353.01 ₾
ადამიანის უფლებები და მობილობა	119 720 950.53 ₾
საკანონმდებლო და მართლმსაჯულების სფეროს განვითარება	29 166 196.56 ₾
საკანონმდებლო ორგანოები და პოლიტიკური პარტიები	12 402 483.78 ₾

ცხრილი 6. ჯამური მიმდინარე დახმარება მოცულობისა და OECD სექტორის მიხედვით (დემოკრატიული მმართველობა, კანონის უზენაესობა და მართლმსაჯულება)

სხვა დახმარების ნაკადები

დახმარება, რომელიც ანგრიშში განხილულ ექვს თემატურ ჯგუფს არ განეკუთვნება, მოქცეულია ჯგუფში „სხვა დახმარების ნაკადები.“ სხვა დახმარების ნაკადებთან დაკავშირებული მონაცემები აღწერს უმსხვილეს დონორებს მოცულობისა და დახმარების ტიპის მიხედვით (იხ. მე-7 ცხრილი). ამ სექტორში დახმარება 1.6 მილიარდ ლარს შეადგენს, ანუ მთლიანი დახმარების 6%-ს. აქედან, 47.7%, ანუ 806 მილიონ ლარზე მეტი ვალთან დაკავშირებულ მოქმედებებზე მოდის.

დონორი	ვალთან დაკავშირებული საქმიანობა	ზოგად საბიუჯეტო მხარდაჭერასთან დაკავშირებული დახმარება	მულტისექტორული დახმარება	დახმარება და საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირება	ჯამი
EBRD	806 675 962.18 ₾	- ₾	13 768 560.00 ₾	- ₾	820 444 522.18 ₾
მსოფლიო ბანკი	- ₾	320 896 240.00 ₾	5 507 205.00 ₾	- ₾	326 403 445.00 ₾
EU ინსტიტუტები	- ₾	291 090 000.00 ₾	25 120 711.72 ₾	5 523 630.00 ₾	321 734 341.72 ₾
AIIB	- ₾	149 399 280.00 ₾	- ₾	- ₾	149 399 280.00 ₾
გერმანია	- ₾	- ₾	23 804 480.40 ₾	30 128 000.00 ₾	53 932 480.40 ₾
პოლონეთი	- ₾	- ₾	38 133.60 ₾	2 977 143.51 ₾	3 015 277.11 ₾
UN	- ₾	- ₾	2 882 287.59 ₾	2 288 623.50 ₾	5 170 911.09 ₾
აშშ	- ₾	- ₾	- ₾	1 605 800.00 ₾	1 605 800.00 ₾
IDF	- ₾	- ₾	1 200 963.47 ₾	- ₾	1 200 963.47 ₾
შვეიცარია	- ₾	- ₾	- ₾	1 162 159.80 ₾	1 162 159.80 ₾
იაპონია	- ₾	- ₾	- ₾	674 159.13 ₾	674 159.13 ₾
თურქეთი	- ₾	- ₾	- ₾	574 561.35 ₾	574 561.35 ₾
სლოვაკეთი	- ₾	- ₾	- ₾	344 770.00 ₾	344 770.00 ₾
ჩეხეთის რესპ.	128 680.00 ₾	- ₾	- ₾	111 411.06 ₾	240 091.06 ₾
CoE	- ₾	- ₾	152 500.00 ₾	- ₾	152 500.00 ₾
ბულგარეთი	- ₾	- ₾	- ₾	95 427.25 ₾	95 427.25 ₾
ავსტრია	- ₾	- ₾	- ₾	44 632.00 ₾	44 632.00 ₾
საფრანგეთი	- ₾	- ₾	- ₾	17 879.65 ₾	17 879.65 ₾
ჯამი	**806 804 642.18 ₾**	**761 385 520.00 ₾**	**72 474 841.78 ₾**	**45 548 197.25 ₾**	**1 686 213 201.21 ₾**

ცხრილი 7. სხვა დახმარების ნაკადები - უმსხვილესი დონორები მოცულობისა და დახმარების ტიპის მიხედვით

საქართველო და მდგრადი განვითარების მიზნები

საქართველომ მდგრადი განვითარების მიზნების საშინაო პოლიტიკაში დანერგვა 2016 წლის დასაწყისში დაიწყო. მოგვიანებით, 2019 წელს ეს პროცესი დასრულდა და მიღებულ იქნა დოკუმენტები, რომლებიც მოიცავს 17-ვე მიზანს, 93 სამიზნესა და 201 ინდიკატორს. შესაბამისად, განვითარდა პოლიტიკის ჩარჩო და სტატისტიკური შესაძლებლობები და მთავრობის ადმინისტრაცია გახდა პირველადი პასუხისმგებელი სამთავრობო ინსტიტუტი მდგრადი განვითარების ეროვნული დღის წესრიგის კოორდინაციისა და შესრულების მიმართულებით. შემუშავდა მდგრადი განვითარების მიზნების ლოკალიზაციის სამოქმედო გეგმა შესრულების პროცესში მუნიციპალიტეტების ჩასართავად.

2020 წლის იანვარში ჩატარებული დონორების საკოორდინაციო ფორუმი, რომელმაც ერთად შეკრიბა საქართველოს მთავრობისა და დონორული საზოგადოების წარმომადგენლები, მნიშვნელოვანი ნაბიჯი იყო მდგრადი განვითარების იდეების გაძლიერების მიმართულებით და მოიცავდა შემდეგ თემებს: დემოკრატიული მმართველობა, ეკონომიკური პოლიტიკა, რეგიონული განვითარება, ადამიანური კაპიტალის განვითარება, სოციალური კეთილდღეობა, გარემოს დაცვა, სოფლის მეურნეობა და კონფლიქტის მოგვარება.

2020 წლის ივლისში საქართველოს მთავრობამ მდგრადი განვითარების მაღალი დონის პოლიტიკურ ფორუმზე მეორე ნებაყოფლობითი ეროვნული ანგარიში წარადგინა. ანგარიში, რომელიც 2015-2019 წლებს მოიცავს აღნიშნავდა საქართველოს პროგრესს სამი პრიორიტეტული მიმართულებით: ადამიანური კაპიტალის განვითარება და სოციალური კეთილდღეობა, ეკონომიკური ზრდა და დემოკრატიული მმართველობა. ეს სამი სფერო მდგრადი განვითარების 11 მიზანს მოიცავს, თუმცა ანგარიშის დანართი აღწერს 17-ვე მიზანს და ასახავს როგორც საბაზისო, ასევე უახლეს მონაცემებს. ანგარიშში გამოყენებულია მრავალინდიკატორული კლასტერული გამოკითხვის (MICS) შედეგები, რომელიც 2019 წლის ბოლოს გამოქვეყნდა. გამოკითხვა მოიცავს მდგრადი განვითარების ნაციონალიზებული მიზნების ბევრი ინდიკატორის საბაზისო მონაცემს.

e-Aims პორტალის საშუალებით შეგროვებული განვითარების დონორების მიერ გაწეული დახმარების მონაცემებზე დაყრდნობით, ქვემოთ მოცემული ცხრილი აჩვენებს ძირითადი ფინანსური ნაკადების მოცულობას და მათ კავშირს მდგრადი განვითარების მიზნებთან:

SDG ინდიკატორი	წილი
9.1 ხარისხიანი, სანდო, მდგრადი და გამძლე ინსფრასტრუქტურის განვითარება რეგიონული და ტრანსსასაზღვრო ინფრასტრუქტურის ჩათვლით, ეკონომიკური განვითარებისა და ადამიანების კეთილდღეობის მხარდაჭერის მიზნით, რაც თანაბრად ხელმისაწვდომი იქნება ყველასთვის	15.7%
1.3 ყველა ადამიანისთვის განხორციელდეს შესაფერისი სოციალური დაცვის სისტემები და ზომები, მათ შორის მინიმალური ნორმები და 2030 წლისთვის მიღწეულ იქნეს ღარიბი და მოწყვლადი ადამიანების არსებითი დაფარვა	10.7%
1.5. 2030 წლისთვის ღარიბი და მოწყვლად მდგომარეობაში მყოფი ადამიანების ამტანობისა და რთული ვითარებიდან გამოსვლის შესაძლებობების გაზრდა; ასევე მათი დაუცველობისა და მოწყვლადობის შემცირება კლიმატთან დაკავშირებული ექსტრემალური მოვლენებისა და სხვა ეკონომიკური, სოციალური და გარემოსთან დაკავშირებული შოკებისა და კატასტროფების მიმართ	10.7%
1.ა სხვადასხვა წყაროდან, მათ შორის განვითარების სფეროში გაფართოებული თანამშრომლობის მეშვეობით, რესურსების მნიშვნელოვანი მობილიზების უზრუნველყოფა ქვეყნების, განსაკუთრებით ყველაზე ნაკლებად განვითარებული ქვეყნების განვითარებისთვის ადეკვატური და პროგნოზირებადი საშუალებების უზრუნველსაყოფად და პროგრამებისა და სხვადასხვა პოლიტიკის განსახორციელებლად სიღარიბის ყველა ფორმის აღმოფხვრის მიზნით	10.3%
1.4 2030 წლისთვის უზრუნველყოფილ იქნას, რომ ყველა მამაკაცსა და ქალს, განსაკუთრებით სიღარიბეში მყოფ და მოწყვლად პირებს, ჰქონდეთ თანასწორი უფლებები ეკონომიკურ რესურსებთან მიმართებაში, ასევე უზრუნველყოფილ იქნას მათი ხელმისაწვდომობა საბაზისო მომსახურებებზე, მიწისა და ქონების სხვა ფორმების მფლობელობასა და მართვაზე, მემკვიდრეობაზე, ბუნებრივ რესურსებზე, სათანადო უახლეს ტექნოლოგიებსა და ფინანსურ სერვისებზე, მათ შორის მიკროსაფინანსო მომსახურებაზე	9.6%
1.ბ ღარიბი მოსახლეობის ინტერესებსა და გენდერულად მგრძნობიარე განვითარების სტრატეგიების საფუძველზე ეროვნულ, რეგიონულ და საერთაშორისო დონეზე მყარი პოლიტიკური ჩარჩოების შექმნა სიღარიბის აღმოფხვრის მიმართულებით ინვესტიციების გაზრდის მიზნით.	9.4%
1.2 2030 წლისთვის ნებისმიერი ფორმით სიღარიბეში მცხოვრები ყველა ასაკის მამაკაცების, ქალებისა და ბავშვების პროპორციული ოდენობის სულ მცირე განახევრება, ქვეყანაში დადგენილი განმარტებების შესაბამისად	9.2%
8.3 განვითარებაზე ორიენტირებული პოლიტიკის წახალისება, რომელიც ხელს შეუწყობს საწარმოო საქმიანობას, ღირსეული სამუშაო ადგილების შექმნას, მეწარმეობას, კრეატიულობას და ინოვაციას, და მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოთა ჩამოყალიბებისა და ზრდის წახალისებას, მათ შორის ფინანსურ მომსახურებაზე მათი წვდომის უზრუნველყოფის მეშვეობით	9.2%
1.1 2030 წლისთვის ყველგან ყველა ადამიანისთვის უკიდურესი სიღარიბის აღმოფხვრა; უკიდურესი სიღარიბე ამჟამად იზომება იმ ადამიანების მიხედვით, რომლებიც ცხოვრობენ დღეში 1.25 აშშ დოლარზე ნაკლები თანხით	9.2%
8.9 2030 წლისთვის პოლიტიკის შემუშავება და განხორციელება მდგრადი ტურიზმის მხარდასაჭერად, რომლის შედეგად იქმნება სამუშაო ადგილები და ხდება ადგილობრივი კულტურისა და პროდუქტების პოპულარიზაცია	5.9%
ჯამი	**100%**

ცხრილი 8. ძირითადი ფინანსური ნაკადების მოცულობა და კავშირი მდგრადი განვითარების მიზნებთან

COVID-19-ის საპასუხოდ მიღებული დახმარება

2020 წლის იანვარში კორონავირუსის გლობალური პანდემიის საპასუხოდ მთავრობამ მიიღო განკარგულება #164 „საქართველოში ახალი კორონავირუსის შესაძლო გავრცელების აღკვეთის ღონისძიებებისა და ახალი კორონავირუსით გამოწვეული დაავადების შემთხვევებზე ოპერატიული რეაგირების გეგმის დამტკიცების შესახებ" (შემდგომში შეიცვალა მთავრობის #625 განკარგულებით) და ჩამოაყალიბა უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭო. ოპერატიული რეაგირების გეგმის მიხედვით ყველა სამინისტროსა და სამთავრობო უწყებას აქვს განსაზღვრული როლი და პასუხისმგებლობა. მთავრობამ ჯანდაცვის სამინისტროს სპეციალური დახმარება გამოუყო და გააძლიერა ძალისხმევა კომუნიკაციის მიმართულებით, შექმნა ცხელი ხაზი და საინფორმაციო პლატფორმა (StopCov)[31].

როგორც უკვე აღინიშნა, ფისკალურ მაჩვენებლებზე პანდემიამ ნეგატიური გავლენა იქონია, ერთი მხრივ, ეკონომიკური აქტივობის შენელებით, მეორე მხრივ, კი დამატებითი დახმარების საჭიროებით მოწყვლადი მოსახლეობის დასაცავად და ჯანდაცვის სექტორისთვის საკმარისი დაფინანსების უზრუნველსაყოფად. COVID 19-ის მხარდაჭერის ღონისძიებები (ანტიკრიზისული გეგმის ფარგლებში) მოიცავდა გაზრდილ დანახარჯს სოციალური მიმართულებით და მათ დახმარებას, ვისაც ამის საჭიროება ჰქონდა. ასევე, ჯანდაცვის მაღალ ხარჯებს, ყოველთვიურ ფულად დახმარებას იზოლაციით დაზარალებულთათვის, ელექტროენერგიის, ბუნებრივი აირისა და კომუნალური გადასახადების სუბსიდირებას ოჯახებისთვის, რომლებიც ენერგიას მცირე ოდენობით მოიხმარენ, ტურიზმის სექტორის გათავისუფლებას ქონების გადასახადისგან, იპოთეკის საპროცენტო განაკვეთის სუბსიდიებს, გრანტებს მიკრო და მცირე ბიზნესებისთვის და სხვ.

მაკროეკონომიკური სტაბილურობის შესანარჩუნებლად და მათ დასახმარებლად, ვისაც ამის საჭიროება ჰქონდა, საქართველომ დონორი ორგანიზაციებისგან დაუყოვნებლივი დახმარება მიიღო. დახმარების უმეტესი წილი მოდიოდა სესხებსა (85.6%) და გრანტებზე (13.2%). პანდემიამ კიდევ ერთხელ წარმოაჩინა დონორებსა და მიმღებ მთავრობებს შორის კარგი კომუნიკაციისა და მჭიდრო თანამშრომლობის ღირებულება და დახმარების კონკრეტულ საჭიროებებზე მიმართვის მნიშვნელობა.

ქვემოთ მოცემულ მე-9 ცხრილში ასახულია უმსხვილესი დონორები მოცულობის მიხედვით, რომლებმაც გასცეს სესხები და დახმარება ქართველი ხალხისთვის COVID-19-ის წინააღმდეგ საბრძოლველად, ხოლო მე-10 ცხრილი აღწერს დონორების დახმარებას დახმარების ტიპის და წლის მიხედვით.

[31] https://stopcov.ge/en

დონორი	ჯამი
EBRD	1 341 960 050.57 ₾
ADB	968 219 836.20 ₾
EU ისტიტუტები	866 180 166.09 ₾
გერმანია	738 284 559.90 ₾
მსოფლიო ბანკი	513 990 101.92 ₾
AIIB	472 329 888.00 ₾
აშშ	43 282 027.36 ₾
UN	11 056 503.93 ₾
ნიდერლანდები	307 140.00 ₾
სლოვაკეთი	271 859.83 ₾
თურქეთი	157 815.00 ₾
ესტონეთი	103 728.00 ₾
პოლონეთი	71 903.57 ₾
საფრანგეთი	10 015.65 ₾
ჯამი	**4 956 225 596.03 ₾**

ცხრილი 9. დონორების დახარება COVID-19-ის დროს - უმსხვილესი დონორები მოცულობის მიხედვით 2020 წელს

დახმარების ტიპი	ოდენობა	წილი
სესხი	4 241 292 596.77 ₾	85.6%
გრანტი	655 775 575.29 ₾	13.2%
ექსპერტული დახმარება	36 859 389.03 ₾	0.7%
მატ.-ტექნიკური დახმარება	22 110 381.03 ₾	0.4%
ჰუმანიტარული დახმარება	187 653.90 ₾	0.004%
ჯამი	**4 956 225 596.03 ₾**	**100%**

ცხრილი 10. დონორების დახმარება COVID-19-ის დროს დახმარების ტიპისა და წილის მიხედვით

დანართი 1 - თემატური მიმართულებები და OECD სექტორები

საქართველოს მთავრობის თემატური მიმართულებები და OECD სექტორები

საქართველოს მთავრობის თემატური მიმართულებები	OECD ქვესექტორი
ეკონომიკური განვითარება	
	სატრანსპორტო პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	საგზაო ტრანსპორტი
	სარკინიგზო სატრანსპორტო საშუალებები
	წყლის სატრანსპორტო საშუალებები
	საჰაერო სატრანსპორტო საშუალებები
	დასაწყობება
	განათლების მიწოდება და ტრეინინგები სატრანსპორტო საშუალებებთან და საცავთან დაკავშირებით
	საკომუნიკაციო პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	ტელეკომუნიკაციები
	რადიო/ტელევიზია/ბეჭდური მედია
	საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიები (ICT)
	საფინანსო პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	მონეტარული ინსტიტუტები
	ფინანსური შუამავლები ფორმალურ სექტორში
	ფინანსური შუამავლები არაფორმალურ/ნახევრად ფორმალურ სექტორში
	განათლების მიღება/ტრენინგი საბანკო და ფინანსური მომსახურებების დარგში
	ბიზნესის პოლიტიკა და ადმინისტრირება
	პრივატიზაცია
	სამრეწველო პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	სამრეწველო განვითარება
	მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების (SME) განვითარება
	საოჯახო მრეწველობა და ხელოსნობა
	აგრო-მრეწველობა
	სატყეო მრეწველობა
	ქსოვილები, ტყავი და ტყავის შემცვლელი
	ქიმიკატები

სასუქის შემცველი მცენარეები
ცემენტი/კირი/თაბაშირი
ენერგიის წარმოება (წიაღისეული საწვავი)
ფარმაცევტული პროდუქციის წარმოება
ძირითადი ლითონის მრეწველობა
ფერადი ლითონის მრეწველობა
ინჟინერია
სატრანსპორტო მრეწველობა
ტექნოლოგიური კვლევა და განვითარება
სამშენებლო პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
სავაჭრო პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
ვაჭრობის ხელშეწყობა
რეგიონული და სავაჭრო შეთანხმებები (RTAs)
მრავალმხრივი სავაჭრო მოლაპარაკებები
ვაჭრობასთან დაკავშირებული მარეგულირებელი ნორმები
განათლება სავაჭრო სფეროში/ტრეინინგი
ტურიზმის პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
სხვა საქონლით დახმარება
იმპორტის ხელშეწყობა (ძირითადი საშუალებები)
იმპორტის ხელშეწყობა (საქონელი)
სასოფლო-სამეურნეო პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
სოფლის მეურნეობის განვითარება
სასოფლო-სამეურნეო მიწის რესურსები
სასოფლო-სამეურნეო წყლის რესურსები
სასოფლო-სამეურნეო მასალები
მოსავლის მოყვანა
სამრეწველო კულტურები/საექსპორტო კულტურები
მეცხოველეობა
აგრარული რეფორმა
სოფლის მეურნეობის ალტერნატიული განვითარება
სოფლის მეურნეობის ექსტენციები
სოფლის მეურნეობის დარგში განათლება/ტრეინინგი
სასოფლო-სამეურნეო კვლევა
სასოფლო-სამეურნეო მომსახურება
მცენარეთა და პოსტ-მოსავლის დაცვა, მავნე ორგანიზმებისაგან დაცვა
სოფლის მეურნეობის ფინანსური მომსახურება

	სოფლის მეურნეობის კოოპერატივები
	მეცხოველეობა/ვეტერინარული მომსახურება
	გზავნილების ხელშეწყობა და ოპტიმიზაცია
	ბიზნესის განვითარების მომსახურება
	პასუხისმგებელიანი ბიზნეს საქმიანობა
	თანამედროვე ბიო საწვავის წარმოება
	სუფთა ენერგეტიკული პრინციპის სამზარეულო დანადგარების წარმოება
ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენება	
	ენერგეტიკული პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	ენერგიის გამომუშავება, არა-განახლებადი წყაროებით
	ენერგიის გამომუშავება, განახლებადი წყაროებით - რთული სტრუქტურის მქონე ტექნოლოგიებით
	ელექტროენერგიის გადაცემა და განაწილება (ცენტრალიზებული ქსელები)
	გაზის განაწილება
	ნავთობზე მომუშავე ელექტროსადგურები
	ბუნებრივ აირზე მომუშავე ელექტროსადგურები
	ქვანახშირზე მომუშავე ელექტროსადგურები
	ბირთვული ელექტროსადგურები
	ჰიდროელექტროსადგურები
	გეოთერმული ენერგია
	მზის ენერგია - თერმული გამოყენებისთვის
	ქარის ენერგია
	საზღვაო ენერგია
	ბიოსაწვავზე მომუშავე ელექტროსადგურები
	განათლება/ტრეინინგები ელექტრო ენერგიის დარგში
	ენერგეტიკული კვლევა
	წყალმომარაგების სექტორის პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	წყლის რესურსების კონსერვაცია (მათ შორის, მონაცემთა შეგროვება)
	წყალმომარაგება და სანიტარია, მსხვილი სისტემები
	წყალმომარაგება - მსხვილი სისტემები
	სანიტარია - მსხვილი სისტემები
	ძირითადი სასმელი წყლის მიწოდება და სანიტარული ნორმები
	სასმელი წყლის ძირითადი მომარაგება
	ძირითადი სანიტარული ნორმები
	მდინარის აუზების განვითარება

	ნარჩენების მართვა/განადგურება
	წყლით მომარაგებასა და სანიტარიაში განათლების მიღება და ტრეინინგები
	სატყეო პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	სატყეო სექტორის განვითარება
	შეშა/ნახშირი
	სატყეო სექტორში განათლების მიღება და ტრეინინგები
	სატყეო სექტორის კვლევა
	მომსახურებები სატყეო სექტორში
	თევზჭერის პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	თევზჭერის განვითარება
	განათლება თევზჭერის სექტორში/ტრეინინგები
	თევზჭერის კვლევა
	მომსახურებები თევზჭერის დარგში
	მინერალების/სამთო მოპოვების პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	მინერალების მოძიება და ექსპლუატაცია
	ქვანახშირი
	ნავთობი და გაზი (მოპოვება)
	ლითონები
	ფერადი ლითონები
	ძვირფასი ლითონები/მასალები
	სამრეწველო მინერალები
	მინერალური სასუქები
	ოფშორული მინერალები
	ზოგადი გარემოს დაცვა
	გარემოს დაცვითი პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	ბიოსფეროს დაცვა
	ბიოლოგიური მრავალფეროვნება
	ადგილმდებარეობის შენარჩუნება
	წყალდიდობის პრევენცია/კონტროლი
	გარემოს დაცვის დარგში განათლება/ტრეინინგი
	გარემოსდაცვითი კვლევა
	კატასტროფების პრევენცია და მზადყოფნა
	ენერგიის კონსერვაცია და დაზოგვა მოთხოვნის ნაწილში
	ჰიბრიდული ენერგიის ელექტროსადგურები
	ბირთვული ენერგიის ელექტროსადგურები და ბირთვული უსაფრთხოება
	ენერგიის განაწილება
	სითბური სადგურები
	უბნის გათბობა/გაგრილების სისტემები

	ელექტროენერგიის გადაცემა და განაწილება (იზოლირებული მინი ქსელები)
	გაზის განაწილება საცალო გაყიდვის მიზნით
	თხევადი ან მყარი წიაღისეული საწვავის განაწილება საცალო გაყიდვის მიზნით
	ელექტრო მობილობის ინფრასტრუქტურა
	კატასტროფის რისკის შემცირება
	მრავლობითი სახის საფრთხეებისადმი რეაგირებისთვის მზაობა
	წიაღისეულ საწვავზე მომუშავე ელექტროსადგურები ნახშირბადის დაჭერისა და შენახვის ფუნქციით (CCS)
	არა-განახლებად ნარჩენებზე მომუშავე ელექტროსადგურები
	მზის ენერგია ცენტრალიზებული ქსელისთვის
	მზის ენერგია იზოლირებული ქსელისთვის და დამოუკიდებელი სისტემებისთვის
სოციალური კეთილდღეობა	
	ჯანმრთელობის დაცვა, ზოგადი
	ჯანდაცვის პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	სამედიცინო განათლება/ტრეინინგი
	სამედიცინო კვლევა
	სამედიცინო მომსახურება
	ჯანმრთელობაზე ზრუნვა
	ჯანდაცვის ძირითადი ინფრასტრუქტურა
	ძირითადი საკვები ნივთიერებები
	ინფექციურ დაავადებათა კონტროლი
	განათლება ჯანდაცვის სფეროში
	მალარიის კონტროლი
	ტუბერკულოზის კონტროლი
	სამედიცინო პერსონალის განვითარება
	მოსახლეობის პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	რეპროდუქციული ჯანდაცვა
	ოჯახის დაგეგმვა
	სქესობრივი გზით გადამცემი დაავადებების (STD) კონტროლი მათ შორის HIV/AIDS
	მოსახლეობის საკითხებსა და რეპროდუქტიული ჯანმრთელობაზე მომუშავე პერსონალის განვითარება
	სოციალური დაცვა
	დასაქმების პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	საცხოვრებელი სახლებით უზრუნველყოფის პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა

	იაფი საცხოვრებლები
	მრავალდარგობრივი სექტორული დახმარება ძირითადი სოციალური მომსახურებისთვის
	კულტურა და რეკრეაცია
	სტატისტიკური შესაძლებლობების განვითარება
	ნარკოტიკების კონტროლი
	HIV/AIDS-ის სოციალური წნეხის შემსუბუქება
	ურბანული განვითარება და მართვა
	სოფლის განვითარება
	არასასოფლო-სამეურნეო დარგის ალტერნატიული განვითარება
	არა-გადამდები დაავადებები
	არა-გადამდები დაავადებების კონტროლი
	თამბაქოს მოხმარების კონტროლი
	ალკოჰოლისა და ნარკოტიკების ადამიანის ჯანმრთელობის საზიანოდ გამოყენების კონტროლი
	ფსიქიკური ჯანმრთელობის ხელშეწყობა
	არა-გადამდები დაავადებების პრევენციისა და მკურნალობის სხვა გზები
	არა-გადამდები დაავადებების პრევენციისა და კონტროლის კვლევა
	სოციალური დიალოგი
დემოკრატიული მმართველობა	
	მთავრობა და სამოქალაქო საზოგადოება, ზოგადი
	საჯარო ფინანსების მართვა
	ანტი კორუფციული ორგანიზაციები და ინსტიტუტები
	არჩევნები
	დეცენტრალიზაცია და ადგილობრივი მმართველობის მხარდაჭერა
	დემოკრატიული ჩართულობა და სამოქალაქო საზოგადოება
	საჯარო სექტორის პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	მედია და ინფორმაციის თავისუფლება
	კონფლიქტების პრევენცია და დარეგულირება, მშვიდობა და უსაფრთხოება
	უსაფრთხოების სისტემის მართვა და რეფორმირება
	სამოქალაქო მშვიდობიანობა, კონფლიქტის პრევენცია და დარეგულირება
	რეინტეგრაცია და SALW (მცირე კალიბრის იარაღის და მსუბუქი შეიარაღების) კონტროლი
	ნაღმებისა და ფეთქებადი ნარჩენების განეიტრალება

	საერთაშორისო სამშვიდობო ოპერაციებში მონაწილეობა
	არასრულწლოვანი ჯარისკაცები (პრევენცია და დემობილიზაცია)
	შიდა შემოსავლების მობილიზაცია
	საჯარო შესყიდვები
	მაკროეკონომიკური პოლიტიკა
ადამიანური კაპიტალის განვითარება	
	განათლება, განუსაზღვრელი საფეხური
	განათლების პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მართვა
	საგანმანათლებლო დაწესებულებები და ტრეინინგი
	მასწავლებელთა ტრეინინგი
	საგანმანათლებლო კვლევები
	საბაზისო განათლება
	დაწყებითი განათლება
	მოსწავლე ახალგაზრდობის სასიცოცხლო უნარჩვევები
	ადრეული ასაკის განათლება
	საშუალოს შემდგომი განათლება
	უმაღლესი განათლება
	უმაღლესი დონის ტექნიკური და მენეჯერული ტრეინინგი
	მრავალდარგობრივი განათლება/ტრეინინგი
	კვლევითი/სამეცნიერო ინსტიტუტები
	საშუალო განათლება
	პროფესიული განათლება
კანონის უზენაესობა და მართლმსაჯულება	
	საკანონმდებლო ხელისუფლება და პოლიტიკური პარტიები
	საკანონმდებლო და მართლმსაჯულების სფეროს განვითარება
	ადამიანის უფლებები
	ქალთა უფლებების დამცველი ორგანიზაციები, ინსტიტუტები და სამთავრობო ინსტიტუტები
	ქალების და გოგონების მიმართ ძალადობის დასრულება
	შრომითი უფლებები
	მოწესრიგებული, უსაფრთხო, რეგულარული მიგრაციის პასუხისმგებლობისა და მობილობის ხელშეწყობა
სხვა	
	საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირება

	მატერიალური დახმარების მიწოდება და სერვისები
	საკვებით დახმარება საგანგებო სიტუაციის დროს
	დახმარების კოორდინაცია: დაცვა და მხარდაჭერა
	რეკონსტრუქცია დახმარება და რეაბილიტაცია
	მულტისექტორული დახმარება
	ადმინისტრაციული ხარჯები (არ ეკუთვნის არცერთ სექტორს)
	დევნილები დონორ ქვეყნებში (არ ეკუთვნის არცერთ სექტორს)
	სექტორი არ არის მითითებული
	ცნობიერების ამაღლების განვითარების ხელშეწყობა (არ ეკუთვნის არცერთ სექტორს)
	ზოგად საბიუჯეტო მხარდაჭერასთან დაკავშირებული დახმარება
	საკვებით დახმარება
	განვითარებაზე ორიენტირებული სასურსათო დახმარებები/სასურსათო უსაფრთხოების მხარდაჭერა
	ვალთან დაკავშირებული საქმიანობა
	ვალების პატიება
	მრავალმხრივი ვალის პატიება
	რესტრუქტურიზაცია და რეფინანსირება
	განვითარებისთვის გაცემული ვალის SWAP-ი
	სხვა ვალის SWAP-ი
	ვალის გამოსყიდვა
	სურსათის უვნებლობის პოლიტიკა და ადმინისტრაციული მენეჯმენტი
	სასურსათო უვნებლობის პროგრამები შიდა მეურნეობებისთვის
	სურსათის უვნებლობა და ხარისხი
	სურსათის უვნებლობა და ხარისხი
	საგანგებო სიტუაციის შემდგომი რეკონსტრუქცია და რეაბილიტაცია

დანართი 2 - მიმდინარე დახმარების მონაცემები

მიმდინარე დახმარება ტიპებისა და დონორების მიხედვით

დონორი	ფინანსური დახმარება							ჰუმანიტარული დახმარება		მატერიალურ-ტექნიკური დახმარება				ექსპერტული დახმარება	ჯამი
	გრანტი			გარანტია	სესხი			საკვები	სხვა	დანადგარები	სხვა	პროგრამული უზრუნველყოფა	ტექნოლოგიები		
	გრანტი (საბიუჯეტო დახმარება)	სრული გრანტი	გრანტი (საინვესტიციო პროექტი)		სესხი (საბიუჯეტო დახმარება)	სრული სესხი	სესხი (საინვესტიციო პროექტი)								
EU ინსტიტუტები	1 020 310 500.00 ₾	1 299 922 973.74 ₾	21 350 000.00 ₾	- ₾	- ₾	4 608 365 225.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	19 677 600.00 ₾	- ₾	- ₾	230 386 865.74 ₾	7 200 013 164.48 ₾
აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	968 219 836.20 ₾	204 314 400.00 ₾	4 824 225 500.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	17 606 987.50 ₾	6 014 366 723.70 ₾
გერმანია	- ₾	75 614 696.08 ₾	184 487 693.29 ₾	- ₾	660 894 700.00 ₾	712 191 000.00 ₾	1 708 286 600.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	63 760.00 ₾	181 669 193.06 ₾	3 523 207 642.42 ₾
ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	- ₾	- ₾	- ₾	56 120 000.00 ₾	386 816 153.30 ₾	627 324 590.00 ₾	1 589 480 378.57 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	2 659 741 121.88 ₾
მსოფლიო ბანკი	- ₾	1 666 612.00 ₾	16 644 810.00 ₾	- ₾	320 896 240.00 ₾	- ₾	2 088 835 882.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	51 443 271.43 ₾	2 479 486 815.43 ₾
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF)	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	1 570 800 000.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	1 570 800 000.00 ₾
საფრანგეთი	5 198 808.92 ₾	6 787 472.44 ₾	- ₾	- ₾	662 682 000.00 ₾	- ₾	176 900 000.00 ₾	10 015.65 ₾	- ₾	- ₾	5 426.19 ₾	- ₾	- ₾	5 436 123.40 ₾	857 019 846.59 ₾
ამერიკის შეერთებული შტატები	- ₾	21 557 588.18 ₾	- ₾	2 693 051.44 ₾	- ₾	8 465 932.77 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	220 336 517.20 ₾	- ₾	- ₾	547 062 236.61 ₾	800 115 326.20 ₾
აზიის ინფრასტრუქტურის საინვესტიციო ბანკი (AIIB)	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	149 399 280.00 ₾	- ₾	601 090 608.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	750 489 888.00 ₾
საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (IFC)	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	679 728 332.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	679 728 332.00 ₾
პოლონეთი	- ₾	4 184 759.36 ₾	308 181 199.26 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	1 567 367.60 ₾	313 933 326.22 ₾
შვედეთი	- ₾	185 795 075.98 ₾	- ₾	29 472 002.05 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	10 150 000.00 ₾	225 417 078.03 ₾
ავსტრია	- ₾	52 638 500.21 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	119 843 400.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	2 101 778.29 ₾	174 583 678.50 ₾
შვეიცარია	- ₾	118 524 769.68 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	1 492 609.80 ₾	120 017 379.48 ₾
იაპონია	- ₾	4 019 042.88 ₾	724 800.00 ₾	- ₾	- ₾	95 697 000.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	443 030.57 ₾	1 037 288.00 ₾	101 921 161.45 ₾
დანია	- ₾	57 469 800.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	16 776 400.00 ₾	74 246 200.00 ₾
კლიმატის მწვანე ფონდი (GCF)	- ₾	72 233 106.66 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	72 233 106.66 ₾
გაერო (UN)	- ₾	39 812 567.12 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	5 649 821.03 ₾	- ₾	- ₾	17 368 935.21 ₾	62 831 323.36 ₾
ნორვეგია	- ₾	54 709 327.58 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	7 110 871.60 ₾	61 820 199.18 ₾
გლობალური ფონდი	- ₾	44 701 251.21 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	44 701 251.21 ₾
გაერთიანებული სამეფო	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	36 612 317.31 ₾	36 612 317.31 ₾
ჩეხეთის რესპუბლიკა	8 136 577.77 ₾	12 352 356.35 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	53 762.50 ₾	- ₾	367 928.00 ₾	5 114 394.99 ₾	26 025 019.61 ₾
გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდი (GEF)	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	15 082 594.83 ₾	15 082 594.83 ₾
ნიდერლანდები	- ₾	10 916 681.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	945 507.52 ₾	11 862 188.52 ₾
ევროპის საბჭო (CoE)	606 000.00 ₾	2 175 970.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	9 064 056.00 ₾	11 846 026.00 ₾
ესტონეთი	- ₾	3 051 501.24 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	103 728.00 ₾	- ₾	159 097.25 ₾	178 880.00 ₾	385 688.27 ₾	2 345 075.31 ₾	6 223 970.07 ₾
თურქეთი	- ₾	67 429.86 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	268 616.20 ₾	- ₾	213 168.81 ₾	1 738 427.69 ₾	- ₾	317 658.97 ₾	870 529.90 ₾	3 475 831.43 ₾
სლოვაკეთი	2 891 662.01 ₾	- ₾	46 156.87 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	2 937 818.88 ₾
ბულგარეთი	- ₾	984 581.16 ₾	360 615.94 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	1 345 197.10 ₾
NATO	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	798 619.15 ₾	798 619.15 ₾
ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია (OECD)	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	101 931.00 ₾	101 931.00 ₾

მიმდინარე დახმარება დონორებისა და თემატური მიმართულებების მიხედვით

დონორი	ეკონომიკური ზრდა	ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენება	დემოკრატიული მმართველობა	სოციალური კეთილდღეობა	სხვა	ადამიანური კაპიტალის განვითარება	კანონის უზენაესობა და მართლმსაჯულება	ჯამი
EU ინსტიტუტები	4 696 793 924.47 ₾	866 912 644.46 ₾	634 282 066.05 ₾	378 271 627.59 ₾	321 734 341.72 ₾	141 229 961.19 ₾	160 788 599.00 ₾	**7 200 013 164.48 ₾**
აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	4 018 887 587.50 ₾	979 040 180.00 ₾	968 219 836.20 ₾	44 664 000.00 ₾	- ₾	3 555 120.00 ₾	- ₾	**6 014 366 723.70 ₾**
გერმანია	730 250 850.28 ₾	2 481 000 955.62 ₾	79 123 876.74 ₾	84 722 245.42 ₾	53 932 480.40 ₾	82 898 025.41 ₾	11 279 208.56 ₾	**3 523 207 642.42 ₾**
ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	1 690 401 499.70 ₾	60 745 100.00 ₾	- ₾	88 150 000.00 ₾	820 444 522.18 ₾	- ₾	- ₾	**2 659 741 121.88 ₾**
მსოფლიო ბანკი	898 772 480.22 ₾	324 208 783.62 ₾	1 296 751.11 ₾	633 989 732.50 ₾	326 403 445.00 ₾	294 815 622.98 ₾	- ₾	**2 479 486 815.43 ₾**
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF)	1 570 800 000.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	**1 570 800 000.00 ₾**
საფრანგეთი	2 993 200.00 ₾	601 591 914.96 ₾	- ₾	252 001 655.86 ₾	17 879.65 ₾	412 698.29 ₾	2 497.84 ₾	**857 019 846.59 ₾**
ამერიკის შეერთებული შტატები	305 282 478.27 ₾	39 828 330.16 ₾	328 491 606.17 ₾	30 198 650.00 ₾	1 605 800.00 ₾	33 321 156.82 ₾	61 387 304.78 ₾	**800 115 326.20 ₾**
აზიის ინფრასტრუქტურის საინვესტიციო ბანკი (AIIB)	278 160 000.00 ₾	- ₾	- ₾	322 930 608.00 ₾	149 399 280.00 ₾	- ₾	- ₾	**750 489 888.00 ₾**
საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (IFC)	375 847 106.00 ₾	238 701 796.00 ₾	- ₾	65 179 430.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	**679 728 332.00 ₾**
პოლონეთი	284 000.00 ₾	- ₾	306 953 336.66 ₾	679 886.42 ₾	3 015 277.11 ₾	723 499.23 ₾	2 277 326.80 ₾	**313 933 326.22 ₾**
შვედეთი	50 028 422.05 ₾	42 533 965.35 ₾	60 892 948.43 ₾	15 676 800.00 ₾	- ₾	9 454 000.00 ₾	46 830 942.20 ₾	**225 417 078.03 ₾**
ავსტრია	129 907 975.57 ₾	24 887 528.29 ₾	10 497 900.00 ₾	4 491 162.00 ₾	44 632.00 ₾	4 219 345.30 ₾	535 135.34 ₾	**174 583 678.50 ₾**
შვეიცარია	60 645 633.65 ₾	20 205 500.00 ₾	26 504 669.86 ₾	1 842 800.00 ₾	1 162 159.80 ₾	9 656 616.17 ₾	- ₾	**120 017 379.48 ₾**
იაპონია	97 436 943.53 ₾	587 227.93 ₾	896 386.24 ₾	1 350 492.61 ₾	674 159.13 ₾	975 952.01 ₾	- ₾	**101 921 161.45 ₾**

დანია	11 520 000.00 ₾	21 991 200.00 ₾	20 760 000.00 ₾	7 575 000.00 ₾	- ₾	- ₾	12 400 000.00 ₾	**74 246 200.00 ₾**
კლიმატის მწვანე ფონდი (GCF)	- ₾	72 233 106.66 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	**72 233 106.66 ₾**
გაერო (UN)	9 707 935.00 ₾	11 607 819.41 ₾	6 123 822.01 ₾	- ₾	- ₾	12 384 993.52 ₾	21 995 629.24 ₾	**61 820 199.18 ₾**
ნორვეგია	- ₾	- ₾	- ₾	44 701 251.21 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	**44 701 251.21 ₾**
გლობალური ფონდი	3 941 910.90 ₾	- ₾	25 705 061.97 ₾	- ₾	- ₾	6 965 344.44 ₾	- ₾	**36 612 317.31 ₾**
გაერთიანებული სამეფო	716 716.10 ₾	1 124 468.00 ₾	8 060 830.72 ₾	42 024 052.92 ₾	6 371 874.56 ₾	1 283 785.30 ₾	3 249 595.76 ₾	**62 831 323.36 ₾**
ჩეხეთის რესპუბლიკა	3 835 708.77 ₾	3 649 377.05 ₾	1 329 451.39 ₾	16 543 537.08 ₾	240 091.06 ₾	426 854.26 ₾	- ₾	**26 025 019.61 ₾**
გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდი (GEF)	5 642 290.83 ₾	9 440 304.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	**15 082 594.83 ₾**
ნიდერლანდები	1 170 083.52 ₾	- ₾	5 219 900.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	5 472 205.00 ₾	**11 862 188.52 ₾**
ევროპის საბჭო (CoE)	- ₾	- ₾	4 395 808.00 ₾	- ₾	152 500.00 ₾	- ₾	7 297 718.00 ₾	**11 846 026.00 ₾**
ესტონეთი	997 731.13 ₾	- ₾	453 973.77 ₾	206 574.00 ₾	- ₾	2 712 178.66 ₾	1 853 512.52 ₾	**6 223 970.07 ₾**
თურქეთი	1 034 802.46 ₾	75 015.57 ₾	- ₾	1 072 881.93 ₾	574 561.35 ₾	718 570.12 ₾	- ₾	**3 475 831.43 ₾**
სლოვაკეთი	133 978.80 ₾	1 646 857.04 ₾	506 787.11 ₾	272 525.94 ₾	344 770.00 ₾	32 900.00 ₾	- ₾	**2 937 818.88 ₾**
ბულგარეთი	- ₾	- ₾	383 074.57 ₾	190 758.55 ₾	95 427.25 ₾	533 660.54 ₾	142 276.19 ₾	**1 345 197.10 ₾**
NATO	- ₾	- ₾	798 619.15 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	**798 619.15 ₾**
ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია (OECD)	- ₾	101 931.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	**101 931.00 ₾**
ჯამი	**14 945 193 258.74 ₾**	**5 802 114 005.12 ₾**	**2 490 896 706.15 ₾**	**2 036 735 672.03 ₾**	**1 686 213 201.21 ₾**	**606 320 284.24 ₾**	**335 511 951.23 ₾**	**27 902 985 078.71 ₾**

მიმდინარე დახმარების მოცულობა OECD სექტორებისა და დონორების მიხედვით ეკონომიკური ზრდის მიმართულებაში

დონორი	ტრანსპორტის განვითარება	კერძო სექტორის განვითარება	სოფლის მეურნეობის განვითარება	კომუნიკაციების განვითარება	ვაჭრობის განვითარება	ტურიზმის განვითარება	ჯამი
EU ინსტიტუტები	3 276 423 028.19 ₾	1 269 320 256.39 ₾	135 850 010.37 ₾	- ₾	15 200 629.53 ₾	- ₾	4 696 793 924.47 ₾
აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	4 015 943 147.50 ₾	- ₾	2 944 440.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	4 018 887 587.50 ₾
ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	482 089 317.70 ₾	711 782 924.00 ₾	237 540 958.00 ₾	178 508 540.00 ₾	56 120 000.00 ₾	24 359 760.00 ₾	1 690 401 499.70 ₾
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF)	- ₾	1 570 800 000.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	1 570 800 000.00 ₾
მსოფლიო ბანკი	568 921 000.00 ₾	30 151 860.61 ₾	122 496 669.61 ₾	177 202 950.00 ₾	- ₾	- ₾	898 772 480.22 ₾
გერმანია	15 302 400.00 ₾	714 948 450.28 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	730 250 850.28 ₾
საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (IFC)	- ₾	374 024 186.00 ₾	1 822 920.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	375 847 106.00 ₾
ამერიკის შეერთებული შტატები	- ₾	180 511 990.14 ₾	124 770 488.13 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	305 282 478.27 ₾
აზიის ინფრასტრუქტურის საინვესტიციო ბანკი (AIIB)	278 160 000.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	278 160 000.00 ₾
ავსტრია	- ₾	104 232 640.00 ₾	25 353 905.57 ₾	- ₾	- ₾	321 430.00 ₾	129 907 975.57 ₾
იაპონია	95 930 325.84 ₾	207 200.00 ₾	1 287 752.69 ₾	- ₾	- ₾	11 665.00 ₾	97 436 943.53 ₾
შვეიცარია	- ₾	3 354 825.25 ₾	57 290 808.40 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	60 645 633.65 ₾

შვედეთი	- ₾	41 508 452.05 ₾	8 519 970.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	50 028 422.05 ₾
დანია	- ₾	- ₾	11 520 000.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	11 520 000.00 ₾
ნორვეგია	- ₾	- ₾	7 861 735.00 ₾	- ₾	1 846 200.00 ₾	- ₾	9 707 935.00 ₾
გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდი (GEF)	- ₾	- ₾	5 642 290.83 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	5 642 290.83 ₾
გაერთიანებული სამეფო	- ₾	2 490 048.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	1 451 862.90 ₾	3 941 910.90 ₾
ჩეხეთის რესპუბლიკა	- ₾	186 485.20 ₾	3 649 223.57 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	3 835 708.77 ₾
საფრანგეთი	1 798 000.00 ₾	- ₾	1 195 200.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	2 993 200.00 ₾
ნიდერლანდები	- ₾	- ₾	945 507.52 ₾	- ₾	224 576.00 ₾	- ₾	1 170 083.52 ₾
თურქეთი	- ₾	143 808.70 ₾	890 993.76 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	1 034 802.46 ₾
ესტონეთი	- ₾	178 880.00 ₾	146 805.38 ₾	672 045.75 ₾	- ₾	- ₾	997 731.13 ₾
გაერო (UN)	- ₾	- ₾	716 716.10 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	716 716.10 ₾
პოლონეთი	- ₾	284 000.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	284 000.00 ₾
სლოვაკეთი	50 598.49 ₾	- ₾	63 971.06 ₾	- ₾	19 409.24 ₾	- ₾	133 978.80 ₾
ჯამი	**8 734 617 817.72 ₾**	**5 004 126 006.61 ₾**	**750 510 365.99 ₾**	**356 383 535.75 ₾**	**73 410 814.77 ₾**	**26 144 717.90 ₾**	**14 945 193 258.74 ₾**

მიმდინარე დახმარების მოცულობა OECD სექტორებისა და დონორების მიხედვით ეროვნული რესურსების მდგრადი განვითარების მიმართულებაში

დონორი	ენერგეტიკული პოლიტიკა და ელექტროენერგიის წარმოება	წყალმომარაგება და სანიტარია	ნარჩენების მართვა / განაწილება	გარემოს დაცვა	ჯამი
გერმანია	1 510 938 797.07 ₾	719 335 500.00 ₾	143 524 000.00 ₾	107 202 658.55 ₾	2 481 000 955.62 ₾
აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	2 449 000.00 ₾	976 591 180.00 ₾	- ₾	- ₾	979 040 180.00 ₾
EU ინსტიტუტები	216 688 694.78 ₾	596 948 777.00 ₾	40 950 292.03 ₾	12 324 880.65 ₾	866 912 644.46 ₾
საფრანგეთი	419 295 300.00 ₾	182 294 000.00 ₾	- ₾	2 614.96 ₾	601 591 914.96 ₾
მსოფლიო ბანკი	303 616 642.62 ₾	- ₾	16 644 810.00 ₾	3 947 331.00 ₾	324 208 783.62 ₾
საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (IFC)	238 701 796.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	238 701 796.00 ₾
კლიმატის მწვანე ფონდი (GCF)	- ₾	- ₾	- ₾	72 233 106.66 ₾	72 233 106.66 ₾
ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	23 557 560.00 ₾	- ₾	37 187 540.00 ₾	- ₾	60 745 100.00 ₾
შვედეთი	- ₾	18 580 030.35 ₾	3 038 330.00 ₾	20 915 605.00 ₾	42 533 965.35 ₾
ამერიკის შეერთებული შტატები	22 257 707.46 ₾	4 376 369.93 ₾	8 465 932.77 ₾	4 728 320.00 ₾	39 828 330.16 ₾
ავსტრია	19 225 178.29 ₾	- ₾	- ₾	5 662 350.00 ₾	24 887 528.29 ₾
დანია	21 991 200.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	21 991 200.00 ₾
შვეიცარია	- ₾	- ₾	- ₾	20 205 500.00 ₾	20 205 500.00 ₾
ნორვეგია	11 607 819.41 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	11 607 819.41 ₾
გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდი (GEF)	- ₾	- ₾	9 440 304.00 ₾	- ₾	9 440 304.00 ₾
ჩეხეთის რესპუბლიკა	1 338 791.45 ₾	- ₾	148 699.13 ₾	2 161 886.47 ₾	3 649 377.05 ₾
სლოვაკეთი	61 148.15 ₾	1 035 479.36 ₾	- ₾	550 229.53 ₾	1 646 857.04 ₾
გაერო (UN)	- ₾	- ₾	- ₾	1 124 468.00 ₾	1 124 468.00 ₾
იაპონია	- ₾	- ₾	394 612.32 ₾	192 615.61 ₾	587 227.93 ₾
ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია (OECD)	- ₾	- ₾	- ₾	101 931.00 ₾	101 931.00 ₾
თურქეთი	- ₾	43 805.40 ₾	- ₾	31 210.18 ₾	75 015.57 ₾
ჯამი	**2 791 729 635.23 ₾**	**2 499 205 142.03 ₾**	**259 794 520.25 ₾**	**251 384 707.61 ₾**	**5 802 114 005.12 ₾**

წლიური ხარჯები დონორებისა და დახმარების ტიპების მიხედვით

დონორი	ექსპერტული დახმარება	ფინანსური დახმარება							ჰუმანიტარული დახმარება		მატერიალურ-ტექნიკური დახმარება		ჯამი
		გრანტი			გარანტია	სესხი							
		გრანტი (საბიუჯეტო დახმარება)	სრული გრანტი	გრანტი (საინვესტიციო პროექტი)		სესხი (საბიუჯეტო დახმარება)	სრული სესხი	სესხი (საინვესტიციო პროექტი)	საკვები	სხვა	სხვა	ტექნოლოგიები	
გერმანია	57 507 374.88 ₾	- ₾	23 098 234.10 ₾	34 408 564.66 ₾	- ₾	325 404 000.00 ₾	683 460 000.00 ₾	50 782 095.55 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	68 610.00 ₾	1 174 728 879.19 ₾
EU ინსტიტუტები	52 759 453.02 ₾	471 516 200.00 ₾	174 244 396.50 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	35 001 032.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	20 655 000.00 ₾	- ₾	754 176 081.52 ₾
აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	318 100 382.60 ₾	30 860 096.80 ₾	320 821 742.32 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	669 782 221.72 ₾
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF)	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	644 824 290.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	644 824 290.00 ₾
პოლონეთი	- ₾	- ₾	- ₾	437 116 054.40 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	437 116 054.40 ₾
ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	64 451 520.00 ₾	262 935 000.00 ₾	- ₾	17 505 000.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	344 891 520.00 ₾
მსოფლიო ბანკი	9 467 447.95 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	150 101 424.05 ₾	- ₾	100 465 416.53 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	260 034 288.53 ₾
საფრანგეთი	52 033.61 ₾	14 837.65 ₾	2 835 193.63 ₾	- ₾	- ₾	223 426 000.00 ₾	- ₾	- ₾	10 219.55 ₾	- ₾	5 857.96 ₾	- ₾	226 344 142.40 ₾
ამერიკის შეერთებული შტატები	72 508 314.17 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	61 869 429.26 ₾	- ₾	134 377 743.43 ₾
აზიის ინფრასტრუქტურის საინვესტიციო ბანკი (AIIB)	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	85 944 666.11 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	85 944 666.11 ₾
შვედეთი	- ₾	- ₾	41 895 760.41 ₾	- ₾	2 408 017.02 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	44 303 777.43 ₾
შვეიცარია	420 781.27 ₾	- ₾	28 635 618.91 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	29 056 400.18 ₾
გაერო (UN)	5 139 167.89 ₾	- ₾	13 374 788.78 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	12 618 151.49 ₾	- ₾	31 132 108.16 ₾
ნორვეგია	7 532 567.00 ₾	- ₾	7 338 255.90 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	14 870 822.90 ₾
ავსტრია	282 249.00 ₾	- ₾	11 268 147.02 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	11 550 396.02 ₾
გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდი (GEF)	7 216 006.15 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	7 216 006.15 ₾
გლობალური ფონდი	- ₾	- ₾	5 334 760.76 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	5 334 760.76 ₾
იაპონია	1 101 730.00 ₾	- ₾	3 019 135.93 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	443 030.57 ₾	4 563 896.50 ₾
ჩეხეთის რესპუბლიკა	1 445 712.23 ₾	287 897.91 ₾	2 302 818.74 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	59 627.50 ₾	63 135.00 ₾	4 159 191.38 ₾
ნიდერლანდები	483 028.00 ₾	- ₾	3 266 973.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	3 750 001.00 ₾
კლიმატის მწვანე ფონდი (GCF)	- ₾	- ₾	2 914 098.04 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	2 914 098.04 ₾
ესტონეთი	735 974.38 ₾	- ₾	1 094 457.15 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	106 815.00 ₾	16 700.74 ₾	217 807.00 ₾	2 171 754.27 ₾
ევროპის საბჭო (CoE)	1 025 130.00 ₾	- ₾	443 443.00 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	1 468 573.00 ₾
გაერთიანებული სამეფო	1 222 860.01 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	1 222 860.01 ₾
ბულგარეთი	- ₾	- ₾	571 172.91 ₾	360 666.53 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	931 839.44 ₾
სლოვაკეთი	- ₾	430 273.46 ₾	- ₾	50 092.69 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	480 366.15 ₾
თურქეთი	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	194 047.28 ₾	- ₾	194 047.28 ₾
NATO	139 871.10 ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	- ₾	139 871.10 ₾
ჯამი	**219 039 700.66 ₾**	**472 249 209.02 ₾**	**321 637 254.78 ₾**	**471 935 378.28 ₾**	**66 859 537.02 ₾**	**1 924 791 096.65 ₾**	**749 321 128.80 ₾**	**575 518 920.50 ₾**	**10 219.55 ₾**	**106 815.00 ₾**	**95 418 814.23 ₾**	**792 582.57 ₾**	**4 897 680 657.06 ₾**

ანგარიში საქართველოში საგარეო დახმარების შესახებ 2020

საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაცია

პოლიტიკის დაგეგმვისა და სამთავრობო კოორდინაციის დეპარტამენტი

დონორების კოორდინაციის სამმართველო

ინგოროყვას ქ.7, თბილისი, 0144, საქართველო
ტელ.: (+995 32) 299 09 00

dcu@gov.ge

www.eaims.ge

www.gov.ge